

Evropská
komise

PANORAMA

LÉTO 2016 / Č. 57

Pomořské vojvodství jde na to chytře

EVROPSKÝ TÝDEN
REGIONŮ A MĚST

INVESTICE DO
OSTROVNÍCH
REGIONŮ

OŽIVENÍ PRO
ZEMĚDĚLSTVÍ
V HORSKÝCH
REGIONECH

Regionální
a městskou
politiku

panorama

ÚVODNÍK.....	3	ZACHYCENO FOTOAPARÁTEM.....	24
EVROPSKÝ TÝDEN REGIONŮ A MĚST 2016.....	4	ARKTICKÁ CHYTROST V LAPONSKU	26
UNIVERZITA EWRC.....	6	PODPORA OSTROVŮ V RÁMCI POLITIKY SOUDRŽNOSTI	27
ROZHOVOR S WALTEREM DEFFAEM.....	8	POMOŘSKÉ VOJVODSTVÍ: CHYTRÁ REVITALIZACE MĚST	28
SIIM KALLAS O ZJEDNODUŠOVÁNÍ.....	14	SOCIÁLNÍ EKONOMIKA V ŘECKU	36
STRUČNÝ PŘEHLED AKTUALIT	17	ZAPOJENÍ MLADÝCH DO PROJEKTU BAYINTRAP.....	38
PROGRAM INTERACT	18	PROJEKTY ZE SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ, RAKOUSKA, MAĎARSKA, FRANCIE A ŠPANĚLSKA.....	40
MAPY: KVALITA OVZDUŠÍ A SMRTELNÉ DOPRAVNÍ NEHODY	20	PŘIPRAVOVANÉ AKCE	44
EUSAIR: MAKROREGIONÁLNÍ STRATEGIE	22		

06

08

24

43

Tento časopis je tištěn v angličtině, francouzštině, němčině, bulharštině, řečtině, španělštině, italštině, polštině a rumunštině na recyklovaném papíře. Je k dispozici on-line ve 22 jazycích na adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/panorama-magazine/

Uzávěrka obsahu tohoto vydání proběhla v červnu 2016.

PRÁVNÍ INFORMACE

Evropská komise ani žádná osoba za ni jednající nenese odpovědnost za použití informací obsažených v této publikaci ani za chyby, které publikace navzdory pečlivé přípravě a kontrole může obsahovat.

Tato publikace nemusí nutně odrážet názory ani stanoviska Evropské komise.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2016

SSN 1725-8197

© Evropská unie, 2016

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

(*) Práva k příslušným obrázkům se udělují pouze pro použití v časopise Panorama (číslo 57), k jinému použití už ne. Obrázek smí být šířen v kontextu časopisu Panorama 57 a jeho jazykových verzí, pro jiné účely šířen být nesmí.

Při použití/reprodukcí materiálů třetích osob podléhajících ochraně autorským zákonem je třeba si takové povolení vyžádat od příslušných vlastníků autorských práv.

Printed in Belgium

Fotografie (str.):

Obálka: iStock@ewg3D

Strany 4, 5: Evropská komise

Strana 7: Evropská komise

Strany 8, 9, 10, 11, 12, 13: Evropská komise

Strany 14, 15, 16: Evropská komise

Strana 17: Evropská komise

Strany 18, 19: Evropská komise

Strany 20, 21: Evropská komise

Strana 22: iStock@sjhaytov

Strany 23, 24, 25: Evropská komise

Strany 26, 27: Evropská komise, iStockCCat82

Strany 28, 29, 30, 31: Evropská komise

Strany 32, 33, 34, 35: Evropská komise

Strana 36, 37: iStock@verve231, Evropská komise

Strany 38, 39: Evropská komise

Strana 40: Evropská komise

Strana 41: www.weissenseer.com

Strana 42: iStock@AM29

Strana 43: iStock@Marco Marchi

Úvodník

Evropský týden regionů a měst (European Week of Regions and Cities, EWRC, dříve známý jako DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ) plánovaný od 10. do 13. října v Bruselu se blíží a přípravy jsou v plném proudu. Název se možná změnil, ale koncepce zůstává stejná – přibližně 130 workshopů, debat a činností

v oblasti vytváření sítí se letos zaměří na téma „Regiony a města pro udržitelný růst podporující začlenění“. Pokud se nedostanete do Bruselu, od září do listopadu se chystá program akcí pro občany po celé Evropě.

Tři hlavní témata EWRC souvisejí s politickými prioritami Komise a Výboru regionů: trvalý a udržitelný hospodářský růst; hospodářský růst podporující začlenění; a zjednodušení ESI fondů. Přibližně 187 regionů a měst z 28 zemí se zaměří na nové příležitosti k přilákání a provádění investic EU ve městech a regionech, diskusi o výsledcích takových investic, představení osvědčených postupů a stimulování dialogu o budoucích vylepšeních.

Jedním z hlavních rysů je Univerzita EWRC, jejímž cílem je zpřístupnit nejnovější výzkum o rozvoji regionů a měst tvůrcům politik a lidem z praxe a zvýšit povědomí o výsledcích tohoto výzkumu. Letos se oblíbený seminář (tzv. „Master Class“) pro postgraduální studenty a začínající vědce zaměří na politiku soudržnosti EU.

K dalším hlavním zájmovostem bude patřit slavnostní předání cen RegioStars, které vyjadřují ocenění za osvědčené postupy v oblasti regionálního rozvoje a inspirující inovativní projekty podporované z fondů politiky soudržnosti. V návázání na akci OPEN Urban DAY 2015 budou také uspořádány různé akce pro obec odborníků na správu měst a budou představeny výsledky výroční fotografické soutěže.

Debata na vysoké úrovni

Pokud mají příjemci evropských strukturálních a investičních fondů co nejlépe využít dostupné příležitosti, je nezbytné zajistit, aby přístup k financování byl co nejjednodušší. Náš rozhovor s někdejším místopředsedou Komise Siimem

Kallasem, který předsedá skupině na vysoké úrovni pro zjednodušování, ukáže, jak 12 nezávislých odborníků sleduje postupy a podporuje zjednodušování s cílem stimulovat lepší využívání investic jdoucích do regionů EU. Za méně než rok tato skupina analyzovala témata týkající se elektronické správy, zjednodušeného vykazování nákladů, přístupu MSP k financování a finančních nástrojů a pro zúčastněné strany vytvořila závěry a doporučení. Tato skupina na vysoké úrovni nyní pracuje na zprávě o jednodušším prováděcím rámci pro období po roce 2020 pro začlenění do úvah Komise o budoucí podobě politiky soudržnosti.

Nová podoba

Do tohoto čísla časopisu Panorama jsme začlenili řadu nových článků a upravili několik grafických prvků s ohledem na obsah. Podrobný rozbor zaměřený na Pomořské vojvodství v Polsku zkoumá problémy, kterým tento region čelí, a „vyjednávací přístup“, který se používá k jejich překonání. Ve spolupráci s mnoha partnery region definuje inteligentní specializace, rozvíjí revitalizační projekty a koordinuje činnosti v městských oblastech. Rozhovor s Mieczysławem Strukem, maršálkem Pomořského vojvodství, dále odhalí to, jak politika soudržnosti přispívá k hospodářskému rozvoji regionu, a doplňkovost mezi různými investičními nástroji.

Bližší pohled na projekt BAYinTRAP nabízí pohled do zákulisí s cílem zjistit, jak byl využit koncept letní školy k zapojení studentů do systémů městské dopravy a jak se je podařilo motivovat k tomu, aby se také vyjádřili k rozvoji udržitelné dopravní politiky ve městech.

Konec jedné éry

A konečně v rozhovoru s Walterem Deffaem, generálním ředitelem pro regionální a městskou politiku, zjistíme podrobnosti o vzestupech i pádech jeho třicetileté kariéry u Evropské komise. Nyní se připravuje na odchod a na to, že se ujme nových a vzrušujících výzev. ■

Corina Crețuová

Evropská komisařka regionální politiku

Evropský týden regionů a měst 2016

V roce 2016 se bude Evropský týden regionů a měst (European Week of Regions and Cities, EWRC, dříve známý jako DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ) konat pod názvem „Regiony a města pro udržitelný růst podporující začlenění“. Akce se bude skládat z přibližně 130 workshopů, debat a činností v oblasti vytváření sítí, do nichž se zapojí asi 6000 účastníků. Kromě workshopů v Bruselu bude od září do listopadu 2016 zorganizován program místních akcí po celé Evropě.

Letošní akce bude zaměřena na tři hlavní témata, která souvisejí s politickými prioritami Evropské komise a Výboru regionů EU na rok 2016. Rozhovory mají podpořit provádění programů evropských strukturálních a investičních fondů v období 2014–2020, představit výsledky investic EU, poukázat na příklady osvědčených postupů a stimulovat k přemýšlení o možných budoucích vylepšeních:

➤ Trvalý a udržitelný hospodářský růst

Tato linie se zaměří na nové příležitosti, díky nimž by regiony a města mohly podpořit růst a zaměstnanost v kontextu internacionalizace hospodářství Evropy. Bude se zabývat tím, které regiony a města jsou nyní úspěšnější při získávání nových investic a proč. Zaměří se také konkrétně na nové příležitosti spojené s inovacemi se zvláštním zřetelem k energetické účinnosti, rozvoji nízkouhlíkového hospodářství a podpoře oběhového hospodářství a také s inteligentní specializací.

➤ Hospodářský růst podporující začlenění

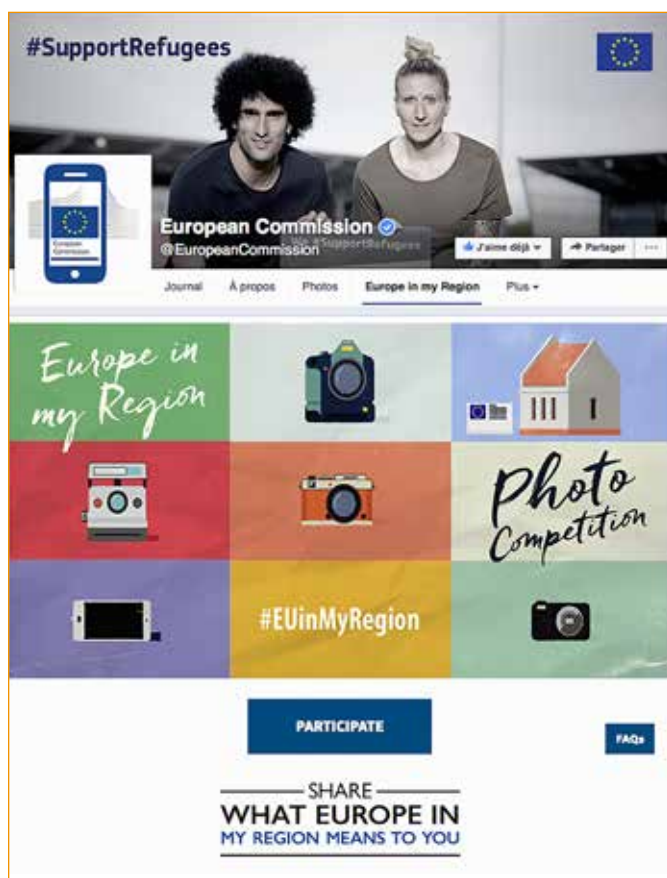
Semináře v rámci této linie se budou zabývat rozvojem a prováděním politik pracovního trhu a sociálního začleňování na místní úrovni pro znevýhodněné skupiny obyvatel. Patří sem mimo jiné sociální bydlení, veřejné služby a vzdělávání a opatření zaměřená na usnadnění zakládání mikropodniků nebo malých podniků a vytváření prostředí, které bude „vstřícné k osobám samostatně výdělečně činným“. Tato linie umožní regionům a městům sdílet zkušenosti při boji proti uprchlické krizi, a to včetně za pomoci finančních prostředků z EU.

➤ Zjednodušování ESI fondů

V rámci této linie budou mít regionální a vnitrostátní orgány provádějící programy pod evropskými strukturálními a investičními fondy příležitost vyměňovat si zkušenosti a osvědčené postupy ve vztahu k vylepšování účinnosti a efektivity správy programů včetně způsobů, jak zjednodušit správu a budovat administrativní a výkonné kapacity. Tato linie se také zaměří na osvědčené postupy v rozvoji měst, programech integrovaných územních investic a místním rozvoji vedeném příslušnou obcí a ve vztahu k podpoře používání nových finančních nástrojů. Zde budou zajímavé první výsledky hodnocení ex-post za období 2007–2013.

Zvláštní zaměření na městskou agendu pro Evropu

V navázání na loňskou akci OPEN Urban DAY spojily síly Evropská komise, GŘ pro regionální a městskou politiku a Výbor regionů EU s regionem hlavního města Brusel a místními institucemi, zástupci dalších měst a evropskými sítěmi a iniciativami s cílem usnadnit mezinárodní výměnu o udržitelném městském rozvoji.

Obec odborníků na správu měst se bude moci zúčastnit různých interaktivních setkání, workshopů, projektových návštěv a klíčových akcí ohledně městské agendy pro Evropu (její prioritní témata, partnerství a kontaktní místo), posouzení vlivu měst a významu víceúrovňové správy a také návštěv projektových lokalit organizovaných regionem hlavního města Brusel.

Místní akce

Každý zapojený region a město uspořádají nejméně jednu místní akci, aby se EWRC přiblížil občanům. Tyto akce se budou konat od září do listopadu pod názvem „Evropa v mém regionu/ městě“ a budou uspořádány s ohledem na priority námětů EWRC. Budou se zaměřovat na širokou veřejnost, potenciální příjemce regionální politiky EU, odborné cílové skupiny, akademickou sféru a média a mohou mít různé formáty, například konference, workshopy, rozhlasové a televizní pořady či výstavy. Místní akce lze také pořádat ve spojení se zahájením projektů regionální politiky EU nebo v rámci každoročních informačních opatření, která vyžadují nařízení o ESI fonděch.

http://ec.europa.eu/regional_policy/regions-and-cities/2016/local_events.cfm

Fotografická soutěž „Evropa v mém regionu“

Pátý ročník fotografické soutěže je otevřen do 28. srpna. Pro účast v soutěži musí občané vyfotografovat projekt, který získal finanční prostředky z EU, a to tak, že na snímku bude plaketa nebo billboard s informacemi o financování a vlajka EU. Tři vítězové vyhrávají fotografický kurz vedený profesionálním fotografem a výlet do Bruselu.

<https://goo.gl/t3iwcT>

RegioStars

Cílem cen RegioStars je identifikovat osvědčené postupy v regionálním rozvoji a poukázat na originální a inovativní projekty, které by mohly zaujmout a inspirovat další regiony.

V roce 2016 se udělují ceny v těchto kategoriích:

- INTELIGENTNÍ RŮST: vznikající příležitosti v globální ekonomice
- UDRŽITELNÝ RŮST: oběhové hospodářství
- RŮST PODPORUJÍCÍ ZAČLENĚNÍ: integrované žití – budování nesegregovaných komunit podporujících začlenění
- CITYSTAR: inovativní řešení pro udržitelný městský rozvoj
- ÚČINNÉ ŘÍZENÍ: změna díky odlišnému řízení.

Letos bylo podáno 104 žádostí a posuzuje je porota.

Slavnostní předávání cen RegioStars 2016 se bude konat během oficiální recepce EWRC v centru BOZAR v Bruselu v úterý 11. října. Vítězné projekty odmění evropská komisařka pro regionální politiku Corina Crețuová a předseda poroty pro udělování cen RegioStars Lambert Van Nistelrooij, poslanec Evropského parlamentu. ■

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

14. Evropský týden regionů a měst 2016, 10.–13. října 2016, Brusel

Registrace se otevírá 6. července:

<http://www.regions-and-cities.europa.eu>

Univerzita EWRC

PŘEDSTAVENÍ NOVÉHO VÝZKUMU O ROZVOJI REGIONŮ A MĚST

Úkolem Univerzity EWRC je zpřístupnit nejnovější výzkum o rozvoji regionů a měst tvůrcům politik a lidem z praxe.

Nyní, v rámci svého osmého ročníku, je Univerzita EWRC stěžejní součástí Evropského týdne regionů a měst (European Week of Regions and Cities, EWRC). Jejím cílem je usnadnit výměny mezi akademickými pracovníky z různých částí Evropy a regionálními a místními zástupci a zvyšovat povědomí o výsledcích výzkumu v oblasti rozvoje regionů a měst a politiky soudržnosti EU.

Univerzitu EWRC organizují tři přední akademické učené společnosti zaměřené na oblast regionálních studií, regionálních věd a územní plánování – Asociace regionálních studií (Regional Studies Association, RSA), Evropská asociace regionálních věd (European Regional Science Association, ERSA) a Asociace evropských škol plánování (Association of European Schools of Planning, AESOP) společně s Evropskou komisí a Výborem regionů EU (VR).

EWRC se zúčastní přibližně 6000 odborníků, tvůrců politik a akademiků zabývajících se politikou soudržnosti EU. Evropské instituce, regiony, města a další organizace se zájmem o politiku soudržnosti EU uspořádají přibližně 130 seminářů. V rámci tohoto celkového programu zahrnuje Univerzita EWRC semináře zaměřující se na klíčová témata, která mají praktický význam pro regiony a města.

Letos jsou na seminářích Univerzity EWRC v plánu tato témata:

- Zvýšení produktivity mikropodniků
- Znalostní perly: výzvy a dilemata vyplývající ze spojení měst a univerzit
- Inteligentní specializace pět let po té: od návrhu po provádění
- Požadavky na prostorová data pro efektivní územní politiku

- Trvalý a udržitelný hospodářský růst: vyvážený hospodářský a ekologický rozvoj ve městech a regionech
- Územní dopady změny klimatu na úrovni EU
- Ustanovení politiky městského rozvoje/územní politiky a výzva v podobě vytváření zjednodušených a uživatelsky vstřícných prováděcích systémů
- Udržitelné společnosti zítřka: řešení demografické výzvy a dynamiky stříbrné ekonomiky
- Migrace a města: územní aspekty migrace
- Kdo jsou v Evropě noví samostatně výdělečně činní a jak přispívají k růstu a územní a sociální soudržnosti?

Master Class v EWRC

Důležitou součástí Univerzity EWRC je seminář (tzv. „Master Class“) pro postgraduální studenty a začínající vědce zaměřující se na politiku soudržnosti EU. Seminář se má konat v termínu od 9. do 13. října a 30 vybraných účastníků čeká pět dní koordinovaných seminářů se zaměřením na politiku soudržnosti EU. Budou mít také příležitost stručně prezentovat svůj základní výzkum panelům vedoucích představitelů EU a vyslechnout si jejich komentáře a zpětnou vazbu. Master Class obsahuje kulaté stoly, interaktivní semináře a akce zaměřené na vytváření sítí s nejvyššími představiteli EU.

Toto jsou hlavní témata pro Master Class v roce 2016:

- Podpora růstu podporujícího začlenění a sociální soudržnosti včetně územního rozměru a integrace rozvoje měst a venkova;
- Význam síťové ekonomiky: učení v oblasti tvorby politik; převody mezi regiony a městy; šíření znalostí; a
- Vylepšení systému provádění politiky soudržnosti: výkon, zjednodušení a odpovědnost.

Účast v Master Class je vysoce konkurenční záležitost, protože mladým výzkumným pracovníkům nabízí stimulující, inspirující prostředí, v němž se mohou setkat s předními tvůrci politik EU a debatovat o zásadních otázkách týkajících se tvorby, provádění a účinnosti politik. Předchozí účastníci zjistili, že při těchto seminářích vznikly nové sítě a příležitosti a že byly prospěšné pro jejich kariéru.

Organizátoři z akademické obce

Regional Studies Association

Asociace regionálních studií

(Regional Studies Association, RSA), založená v roce 1965, je globálním fórem pro výzkum, rozvoj a politiku v oblasti měst a regionů. RSA publikuje pět předních časopisů v oboru,

z nichž nejstarší a nejznámější je *Regional Studies* (Regionální studie). Kromě toho financuje nové výměny výzkumu a znalostí prostřednictvím řady finančních programů a také vytváření sítí a další podporu s cílem pomáhat výzkumným pracovníkům s rozvojem jejich výzkumu, kariéry a vlivu. Asociace RSA je přesvědčena, že regiony jsou klíčovým prostorovým měřítkem pro zkoumání přírody a vlivu politických, hospodářských, sociálních a environmentálních změn a inovací. Asociace partnersky spolupracuje s organizacemi, jako je Evropská komise, VR, GŘ Regio, OSN Habitat, Světová banka a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, a do Univerzity EWRC a Master Class se zapojuje už od samého začátku.

www.regionalstudies.org

národní asociace regionálních věd (Regional Science Association International, RSAI). ERSA nyní zahrnuje 18 vnitrostátních a jazy-

Evropská asociace regionálních věd (European Regional Science Association, ERSA) je největší nadregionální vědeckou asociací, kterou zastřešuje Mezi-

kových asociací výzkumných pracovníků se zájmem o územní otázky v Evropě. Její kongres světové třídy je jedinečnou platformou na podporu regionálních studií a výměny v oblasti aktuálních hospodářských, sociálních a politických otázek. ERSA také aktivně spolupracuje s dalšími mezinárodními institucemi a asociacemi (např. Evropskou investiční bankou, Evropskou komisí, Evropskou asociací univerzit, AESOP) a je přesvědčena, že to je nezbytné pro podporu inovativního smýšlení a generování nových a chytrých řešení pro stávající problémy územního rozvoje.

www.ersa.org

Asociace evropských škol plánování (Association of European Schools of Planning, AESOP), založená v roce 1987,

je mezinárodní asociace univerzit, které se zabývají výukou a výzkumem v oblasti územního plánování. AESOP má více než 150 institucionálních členů a poskytuje platformu pro výměnu poznatků v oblasti územního plánování pro vědce, odborníky z praxe, profesní organizace, politiky a další strany účastníci se územního a městského rozvoje v celé Evropě. Výroční kongres AESOP se stal největší evropskou akcí v oblasti územního plánování. Asociace publikuje vlastní časopis *Planning Education* (Vzdělávání v oblasti územního plánování) a podílí se na více než 50 dalších časopisech v oboru. AESOP spolupracuje s evropskými akademickými organizacemi a profesními asociacemi a rovněž s evropskými a globálními institucemi, agenturami a programy (EK, VR, OSN Habitat) podporujících jejich rostoucí zájem o „území a teritorialitu“.

www.aesop-planning.eu

DALŠÍ INFORMACE

<http://regions-and-cities.europa.eu>

Slouží s úsměvem

PO 30 LETECH U KOMISE PŘIŠEL ČAS, KDY SE WALTER DEFFAA, GENERÁLNÍ ŘEDITEL PRO REGIONÁLNÍ A MĚSTSKOU POLITIKU, ROZLOUČÍ SE SVÝMI KOLEGY

Během své práce u Evropské komise jste zastával různé pozice v různých GŘ. Která pro vás byla nejnáročnější ... a/nebo nejuspokojivější?

Vzhledem k tomu, že jsem u Komise strávil více než polovinu života, mám mnoho vzpomínek! Začal jsem jako správce v GŘ ECFIN a vypracoval jsem se přes sedm GŘ do pozice generálního ředitele ve třech z nich – Útvar interního auditu, GŘ pro daně a celní unii a GŘ pro regionální a městskou politiku.

Myslím, že největší stopu na mě zanechaly GŘ pro rozpočet a GŘ pro regionální politiku, i když jsem měl během své pracovní dráhy docela štěstí na několik dokumentací reforem politik. Během mého zařazení v GŘ pro rozpočet a v Útvaru interního auditu jsem se podílel na Liikenenově iniciativě v oblasti řádného a účinného finančního řízení a Kinnockově strategii pro reformu systému řízení, personální politiku a finanční řízení. Během práce na Generálním sekretariátu jsem zodpovídal za první sdělení Komise o hodnocení vlivu a potom jsem byl vedoucím kabinetu komisařky Wulf-Mathies. Pracoval jsem na dokumentu Agenda 2000, víceletém finančním rámci 2000–2006, který zahrnoval velké „rozšíření směrem na východ“. A v nedávné době jsem měl společně s kolegy v GŘ Regio spoustu práce s utvářením a prováděním moderní politiky soudržnosti, zjednodušováním systému provádění a přesměrováním naší

politiky i našeho GŘ směrem k logice orientované na výsledky.

Jak se orientace na výsledky liší od předchozího zaměření na absorpci fondů?

Poprvé můžeme podat zprávu o tom, na co budou peníze vynaloženy a čeho bude s jejich pomocí dosaženo – například s uvedením, kolik pracovních míst bude vytvořeno, kolik lidí bude mít přístup k čisté vodě nebo získá podporu v podobě odborné přípravy, počet znevýhodněných lidí, například migrantů nebo menšin, zapojených do programů sociálního rozvoje, počet podniků dostávajících podporu, další domácnosti s lepším širokopásmovým připojením atd. Po přijetí programů si členské státy stanoví vlastní cíle a očekávané výsledky vyplývající z politiky soudržnosti. Kromě toho jsme zavedli zvláštní požadavky související s tematickou koncentrací tak, aby přidělené finanční prostředky představovaly kritické množství a mohly přinést skutečný dopad a výsledky v praxi.

Kvůli transparentnosti je velmi důležité, aby každý občan měl k těmto informacím přístup. Minulý prosinec Evropská komise přijala sdělení (nazvané „Investovat do zaměstnanosti a růstu a maximalizovat příspěvek evropských strukturálních a investičních fondů“), které podrobně uvádí hlavní očekávané výsledky a tyto informace jsou nyní

Když Walter Deffaa začal v roce 1983 svou kariéru, účastnilo se evropského projektu pouhých devět členských států. Třicet let po té, i přes různé vzestupy i pády, vidíme, že se podařilo dosáhnout významného pokroku a součástí rostoucího společenství EU je 508 milionů občanů ve 28 členských státech. Jak Walter Deffaa uvedl pro časopis Panorama, během této doby byl svědkem mnoha význačných změn, a to ve své kariéře i v Unii jako celku.

Evropský týden regionů a měst 2016: Rodinná fotografie Master Class

veřejně k dispozici na platformě Komise s veřejně přístupnými údaji (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>), které se pravidelně aktualizují. Politika soudržnosti již není jen koncept – orientace na výsledky je možné vnímat jako zásadní průlom, k němuž v programovém období 2014–2020 došlo.

Je to velký krok vpřed, ale souhlasíte s tím, že je nutné vynaložit další úsilí k odstranění komunikačních bariér v oblasti regionální politiky?

Ani, komunikace je skutečně problém. Z údajů vyplývá, že pouze asi 30 % občanů má povědomí o regionálních projektech financovaných z EU, i když je zajímavé, že více než 70 % z nich se domnívá, že jsou prospěšné. Lepší místní komunikace může přinést mnoho dobrého – čím více bude lidí, kteří budou vědět o práci v regionech, jako je například nová čistírka odpadních vod nebo

„Lepší místní komunikace může přinést mnoho dobrého“

centrum inovací, tím pozitivnější budou mít přístup. Čím blíže se dostanete k lidem na místě, tím větší zájem mají o projekty probíhající kolem nich. Aktivně spolupracujeme s INFORM, sítí manažerů komunikace v členských státech a v regionech, s cílem pomoci jim s výměnou osvědčených postupů. V členských státech se organizuje řada seminářů zahrnujících různé zúčastněné strany – jako jsou zastoupení Komise v členských státech a zástupci informačních středisek Europe Direct –, aby byly připraveny na dialog s občany. A při posledním Dnu Evropy 9. května vynaložili místní politici v několika členských státech soustředěné úsilí, aby navštívili projekty a přinesli důkazy o podpoře ze

strany Evropské unie. Doufáme také, že čím dál víc politických zástupců institucí EU bude mít příležitost navštívit některé dobré příklady projektů, až budou ve „své“ zemi.

Jak může Komise zajistit, aby se politika soudržnosti používala s co nejlepším účinkem ve všech regionech?

Během let mělo financování v rámci politiky soudržnosti významný dopad a díky větší transparentnosti máme doklady, že značnou měrou přispívá k pozvednutí méně rozvinutých regionů, a to zejména ve východní Evropě, a pomáhá jim přibližovat se ostatním regionům. Jenže stále přetrvávají nemalé hospodářské rozdíly

a nyní blíže zkoumáme zaostávající regiony a to, jak vylepšit náš vliv v některých zemích s nízkými příjmy a/nebo regionech s nízkým růstem. Nejde jen o peníze – zájem je také o řízení, správní a právní rámec, které se také řeší zavedením předběžných podmínek. Pokud vezmeme praktické hledisko, výměny peer-2-peer mezi vnitrostátními/regionálními správami mají za cíl zvýšit správní kapacitu. A zase z hlediska řízení jsou tu pakty integrity, které bojují proti podvodům a korupci, a smlouvy mezi veřejnými zadavateli a uchazeči by měly zajistit větší míru transparentnosti.

Vysokou prioritu nyní také mají přeshraniční regiony a členské státy hledají řešení uprchlické krize a bezpečnosti. V těchto regionech žije přibližně 150 milionů Evropanů a mnozí z nich se potýkají s problémy, které nevyřeší jen peníze. Přeshraniční přezkum, který zahájila komisařka Corina Crețuová, má řešit správní a regulační problémy týkající se například přeshraniční zdravotní

„Orientace na výsledky je možné vnímat jako zásadní průlom, k němuž v programovém období 2014–2020 došlo. Poprvé můžeme podat zprávu o tom, na co budou peníze vynaloženy a co bude s jejich pomocí dosaženo“

péče, sociálního zabezpečení a mobility pracovního trhu. Jen pro představu, dostat se z Dánska do Švédska přes Øresundský most dříve trvalo 30 minut. Tato doba se nyní zdvojnásobila v důsledku hraničních bezpečnostních kontrol, u nichž během doby hrozí, že budou mít velký hospodářský dopad na regiony obou zemí, a to nemluvíme o nepohodlí a nepraktičnosti pro občany, kteří pracují v jedné zemi a žijí v druhé.

A je tu ještě jeden „bolehlav“: v minulosti se rozdíly mezi členskými státy stíraly, ale hospodářská krize tomuto sbližování

vystavila stopku, což rozhodně nezůstalo bez povšimnutí. Regiony a města na periferii byly zpomalením růstu zasaženy nejvíce. Proto jsme politiku soudržnosti více nasměrovali na investice a nyní poukazujeme na evropské strukturální a investiční fondy. Téměř jsme zdvojnásobili (jde přibližně o 20 miliard EUR) prostředky přidělené finančním nástrojům, abychom zásadně zvýšili počet podniků, které by mohly mít užitek z podpory ze strany politiky soudržnosti. Cílem je podpořit regionální ekonomiky zaměřením na oblasti reálného růstu, jako jsou inovace a zejména strategie inteligentní specializace, která je podle mě velmi účinným nástrojem na podporu regionálních ekonomik. Podobně se několik regionů z různých zemí spojilo v rámci Vanguard Initiative, která má podtitul „Nový růst prostřednictvím inteligentní specializace“. Tato iniciativa je založena na závazku v regionech EU využívat inteligentní specializaci k posílení nového růstu prostřednictvím podnikatelských inovací a průmyslové obnovy.

V tomto programovém období máme po celé Evropě více než 120 vnitrostátních a regionálních strategií inteligentní specializace. Zajímavým prvkem je zde to, že žádáme členské státy, aby spolupracovaly s regionálními a veřejnými orgány – nejen jejich vládami – na prosazování

regionálního rozvoje prací s podniky, výzkumnými pracovníky, univerzitami a občanskou společností na společenském procesu, který je podle mého soudu velmi důležitý a také velmi slibný.

V Komisi byla některá GŘ kritizována za to, že spolu úžeji nespolupracují. Přijde vám, že v tomto ohledu došlo v interních synergiích k zásadnímu zlepšení?

V určité míře jde spolupráce zmíněná v otázce nad rámec tradičních vymezení a také souvisí s tím, jak v rámci Komise pracujeme na tom, aby politika soudržnosti již nebyla izolovanou politikou. Nyní spolupracujeme s kolegy v dalších oblastech, jako je energetika, životní prostředí a výzkum a nesmím zapomenout na městský rozvoj – vlastně jsme ještě nikdy neměli tak úzkou spolupráci mezi různými GŘ.

To souvisí s mou minulostí, protože já velmi věřím inovacím veřejného sektoru, a jedním z aspektů toho je sdílení více informací a znalostí napříč odděleními. Například jsme zavedli program nazvaný Seal of Excellence (Pečeť vynikající kvality). Pokud je projekt nějakého výzkum-

ného týmu zařazen do projektové výzvy programu Horizont 2020, ale není k dispozici dostatek finančních prostředků pro jeho realizaci, pak – pokud se projekt hodí do programu regionálního rozvoje – jej lze využít a podpořit z regionálního financování, aniž by bylo nutné žádat znovu. Takže je patrné, že mezi výzkumem a vývojem a regionálními politikami se objevují skutečné synergie.

Existuje i propojení mezi Junckerovým plánem investic v Evropě a ESI fondy: plán investic vychází z hospodářské výnosnosti pro přilákání soukromých investic – ale někdo musí nést rizika. Někdy tato rizika mohou být tak vysoká, je nutné další krytí – a právě zde může být prospěšná politika soudržnosti. K dobrým příkladům takové synergie patří investiční fond „Troisième Révolution Industrielle“ v Nord-Pas-de-Calais,

což je program zacílený na dosažení nulových uhlíkových emisí do roku 2050, pomocí něhož by energetické potřeby regionu byly pokryty ze zdrojů obnovitelné energie. Dokonce nyní používáme velmi progresivní a moderní strukturu řízení, která se snaží spojit například osoby zodpovědné za energetiku v členských státech se správci fondů – a podobně to platí v oblasti životního prostředí.

Zahrnuje tato synergie i další evropské instituce nebo jiné země mimo Evropu?

Samozřejmě o všech velkých otázkách diskutujeme s Parlamentem, Radou a Výborem regionů (VR) – zejména partnerství s VR je pro nás důležité. V minulosti byla jeho podpora obecnější, ale nyní má strategičtější charakter, například v oblasti městské agendy a inteligentní

„Mezi výzkumem a vývojem a regionálními politikami se objevují skutečné synergie“

specializace. Integrované vytváření politik zaujímá stále větší kontrolu nad strategickými oblastmi, jako jsou environmentální aspekty, sociální otázky a podpora malých podniků, a to zejména ve městech. Amsterdamský pakt a městská agenda poskytují zajímavý nový vzor víceúrovňového řízení ve strategickém odvětví politiky.

Statistiky ukazují, že velká i středně velká města v Evropě jsou motory růstu, a proto potřebují integrovanou tvorbu politik. Ale mezi nevýhody života ve městech patří sociální problémy, znečištění, dopravní zácpy, nedostatek bydlení atd.,

a proto tyto oblasti vyžadují zvláštní pozornost. Nicméně globálně jsou evropské městské systémy vnímány jako příklady osvědčených postupů – Latinská Amerika a země, jako je Čína nebo Japonsko, které nemají tak vyvážené městské modely, se od nás učí.

Změnil se evropský projekt od vašeho nástupu ke Komisi?

Když jsem počátkem osmdesátých let přišel do Bruselu pracovat, bylo devět členských států a platil krizový režim – každý mluvil o „euroskleróze“ a selhal Wernerův plán na hospodářskou

a měnovou unii. Dokonce bych řekl, že v určitém smyslu byla krize vždy součástí evropského projektu, ale vždy jsme ji dokázali překonat.

Zpočátku se projekt zaměřoval na západoevropskou integraci – potom přišla společná měna přijatá 19 členskými státy v roce 2002. Od té doby se nám rozšířením na východ znovu podařilo sjednotit kontinent a nadále kráčíme kupředu s tím, že na společné tvorbě politik se nyní podílí třikrát víc členských států. Ale i nadále máme krize, jako je tomu teď – a to dokonce hluboké krize. V osmdesátých a devadesátých letech

*„V tomto
programovém
období máme po celé
Evropě více než
120 vnitrostátních
a regionálních
strategií inteligentní
specializace“*

20. století jsme si stěžovali, že neexistuje žádná zásadní veřejná politická debata o evropských záležitostech, ale dnes taková debata existuje, i když ti, kdo na evropském projektu pracují, to pak mají těžší.

A poslední otázka – co budete po odchodu do důchodu po takové naplňující kariéře dělat?

Na rozdíl od jiných profesí práci generálního ředitele nelze dělat na částečný úvazek – myslím, že by bylo lepší zpomalovat postupně, než skončit úplně ze dne na den.

Ale naplánoval jsem si už několik projektů, kterými zaplním čas – chci zlepšit své dovednosti v golfu, chodit na túry do Alp s jednou ze svých dcer, učit mladé lidi na univerzitě nebo třeba vyzkoušet něco úplně jiného – co ještě objevím! Opravdu si cením toho, jakou pracovní dráhu jsem u Evropské komise mohl mít a – kromě toho, že mě to těšilo a těší – chci také společnosti něco vrátit zpět. ■

Mistr na zjednodušování

Panorama přináší exkluzivní rozhovor s někdejšími místopředsedou Komise Siimem Kallasem, předsedou skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušování.

Pane Kallasi, můžete prosím stručně vysvětlit, jaký účel má vaše skupina na vysoké úrovni?

Cílem naší skupiny je zajistit, aby členské státy využívaly všechny dostupné možnosti zjednodušení života příjemců. Zabýváme se pozitivními příklady toho, jak se to již provádí, a také důvody, proč jsou ostatní země línivé. Díváme se také do budoucna a hledáme dosud netušené možnosti zjednodušování. Radíme Evropské komisi v tom, jak dále snižovat administrativní zátěž příjemců evropských strukturálních a investičních fondů během aktuálního programového období, a vzhledem k dlouhodobým vyhlídkám dodáváme nápady pro období po roce 2020.

Co vás motivovalo k přijetí pozice předsedy této skupiny a s jakými výzvami se v této úloze potkáváte?

Můj osobní zájem o zjednodušování pramení z doby, kdy jsem zaváděl reformy v Estonsku, a to zejména při prosazování širokého využívání nástrojů IT ve státní správě. Kromě toho mě motivuje doba, kdy jsem byl jako evropský komisař zodpovědný za absolutorium za provádění rozpočtu EU. Rád bych viděl, jak se každý v evropské veřejné správě vždy snaží zjednodušovat způsob komunikace s občany.

Evropské strukturální a investiční fondy představují významnou část rozpočtu EU a občané, regiony i členské státy je velmi oceňují. Jsou jedním ze skutečně hmatatelných způsobů, díky němuž mohou občané vidět, jaký dopad má EU na jejich regiony. Mnoho příjemců si stěžuje, že přístup k evropským fondům je příliš obtížný, a i když financování dostanou, řízení projektu pod náporom byrokratických požadavků a auditů v nich vyvolá pocit, že to již nikdy nebudou znovu zkoušet. Má to zásadní dopad na pověst fondů a my musíme zajistit, aby to nevedlo ke zředení cílů, kterých se pomocí těchto investic snažíme dosáhnout.

Domnívám se, že jedním z největších problémů je to, že na chybu se nahlíží neúměrně z politického hlediska. Například jednoduché pochybení v následujícím postupu je považováno za chybu. Když Účetní dvůr podá zprávu o tříprocentní chybě, každý hned dojde k závěru, že se promrhala tři procenta peněz Soudržnosti. A protože se každý strašně bojí udělat chybu, členské státy často žádají o objasnění a další pokyny. Z těchto pokynů se tak stávají nevynutitelné předpisy, které přinášejí další omezení a větší míru právní nejistoty. Výsledkem toho všeho je „nepřehledná regulační džungle“. Tento začarovaný kruh neustálé tvorby předpisů musíme zastavit.

Scílem dosahovat lepších výsledků a podporovat postupy, které budou vstřícnější k příjemcům, se Evropská komise zaměřuje na maximalizaci potenciálu pro zjednodušování v letech 2014–2020. Na pomoc s tímto ambiciózním úkolem Komise loni v červenci ustavila skupinu na vysoké úrovni složenou z nezávislých expertů, která má sledovat zjednodušování pro příjemce evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Předseda této skupiny na vysoké úrovni, Siim Kallas, níže uvádí aktuální informace o pokroku této skupiny.

Když dají hlavy dohromady

Skupinu na vysoké úrovni pro zjednodušování pro příjemce evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů ustavila Evropská komise v červenci 2015. Tato skupina 12 velmi zkušených odborníků radí Evropské komisi o tom, jak snižovat administrativní zátěž příjemců ESI fondů. Skupina vyhodnocuje využívání příležitostí ke zjednodušení ze strany členských států, identifikuje osvědčené postupy a předkládá Evropské komisi doporučení pro období 2014–2020 o zlepšování zavádění opatření se zaměřením na zjednodušování, včetně regulačního rámce po roce 2020.

Co se skupině zatím podařilo dosáhnout a čeho by ještě ráda dosáhla?

Tato skupina na vysoké úrovni toho dosáhla již docela dost. Za méně než rok jsme se setkali třikrát a již jsme analyzovali čtyři témata: elektronická správa; zjednodušené vykazování nákladů; přístup k financování z EU pro MSP; a finanční nástroje. Dne 1. března byl první soubor závěrů a doporučení o elektronické správě a zjednodušeném vykazování nákladů odeslán Komisi a zpřístupněn všem zain-

teresaným stranám. Doufáme, že do konce června se nám podaří schválit a zveřejnit druhé kolo závěrů a doporučení o přístupu k financování z EU pro MSP a o finančních nástrojích. Jedná se takřka o předběžné zprávy věnující se různým rozebíraným tématům a přispějeme do celkové zprávy o zjednodušování v roce 2018. V současné době se zaměřujeme na oblasti, v nichž vidíme potenciál něco změnit už v současném období, ale později v letošním roce se plně zaměříme na to, jak by podle nás měl vypadat jednodušší

prováděcí rámec pro období po roce 2020. Máme za cíl předložit naši zprávu na toto téma před začátkem léta 2017, aby Komise měla dostatek času začlenit ji do své úvahy o budoucí podobě politiky soudržnosti.

Můžete nám ještě přiblížit, co můžeme očekávat od vašeho dalšího setkání, které se má zaměřit na tzv. pozlaccování?

Samotné správní orgány přidávají vrstvy regulací a kontrol, aby předešly chybám. Ale větší regulace jednoduše znamená více komplikací a více chyb, což je pro naše příjemce velký problém. Během našeho dalšího setkání přednesou dva členové skupiny zprávu o praxi označované jako pozlaccování. Vyslechneme si také doklady vyplývající z hlediska řídicích orgánů, prováděcích orgánů, místních vlád a samozřejmě konečných příjemců. Výsledkem této diskuse by měl být dobrý přehled o situaci, aby naše skupina mohla předložit konkrétní doporučení k tomu, jak lépe řešit tuto důležitou otázku.

První zasedání skupiny na vysoké úrovni v říjnu 2015

Jedinečná perspektiva

Siim Kallas má rozsáhlé zkušenosti s výzvami spojenými se zjednodušováním nařízení na evropské úrovni. Má za sebou dvě funkční období v Barrosově Komisi, nejprve jako místopředseda Komise zodpovědný za administrativní záležitosti, audity a záležitosti boje proti podvodům a po druhé měl na starosti dopravu. Je také bývalým premiérem a ministrem financí Estonska. Díky zkušenostem z reforem v Estonsku a sledování hospodářské transformace způsobené kombinací finanční podpory z EU a reforem má jedinečnou perspektivu k tomu, jak co nejlépe spojit fondy z EU s pokrokem v terénu. Jeho původním oborem je ekonomika a finance a v současné době působí jako hostující profesor na Univerzitě v Tartu v Estonsku.

Jak si z pozice předsedy této skupiny na vysoké úrovni představujete, že bude dosaženo zjednodušení?

Každý chce výsledky a správné vynakládání peněz, takže zjednodušení by mělo přinést zefektivnění systému realizace tak, aby zaměření mohlo zůstat na výsledky. V tomto období musíme maximalizovat možnosti, které již existují – již jsme

předložili určitá doporučení ohledně toho, čeho by podle nás mělo být možné dosáhnout, například usnadněním situace řídicím orgánům díky používání zjednodušeného vykazování nákladů.

Myslím, že do budoucna bude nutný radikálnější přístup – takový, který bude reflektovat některé ze změn priorit fondů. Myslím tím to, že rámec se bude muset lépe uzpůsobit druhu investic, například flexibilnějším přístupem odrážejícím charakter různých finančních nástrojů. Musíme také řešit otázku důvěry mezi různými vrstvami auditů a kontrol.

Osobně jsem přesvědčený, že v tomto období i v období budoucím bude možné dosáhnout zjednodušení jen tehdy, pokud bude politická vůle a podpora od všech aktérů. Stále více lidí přichází zjednodušování na chuť. Komise je pochopitelně otevřená hledání lepších způsobů provádění fondů, a právě proto ustavila naši skupinu na vysoké úrovni, ale stejnou míru otevřenosti pozoruji i při svých kontaktech s evropským parlamentem a Výborem regionů. Víím, že připravené jsou i členské státy, takže neztrácím optimismus, že můžeme najít konkrétní řešení. ■

DALŠÍ INFORMACE

<http://bit.ly/1eYWX6J>

NOVINKY

[STRUČNÝ PŘEHLED AKTUALIT]

Představení projektů v Řecku

V kontextu celounijní kampaně „Europe in My Region“, kterou organizuje Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku, měli v květnu a v červnu lidé v Řecku příležitost lépe poznat projekty spolufinancované EU v jejich regionu. Prostřednictvím 26 akcí v Athénách a devíti regionech se řecká účast, organizovaná vnitrostátním koordinačním orgánem NSRR na Ministerstvu hospodářství, rozvoje a cestovního ruchu a řídicími orgány regionů, zaměřila zejména na projekty v oblasti vzdělávání, kultury, dopravy a městského prostředí.

Krétský region pozval studenty na předvedení aplikace umělé inteligence vytvořené výzkumnými pracovníky z Institutu informatiky při Nadaci pro výzkum a technologie. V pěti školách, které byly postaveny, rozšířeny nebo zmodernizovány díky financování z NSRR 2007–2013, v regionu a v obcích Chios a Tripoli se konala řada informačních akcí.

V odvětví dopravy z iniciativy vnitrostátního koordinačního orgánu NSRR na Ministerstvu hospodářství, rozvoje a cestovního ruchu hostil velký projekt spolufinancovaný z EU v řeckém hlavním městě další financované projekty.

V Den Evropy region Východní Makedonie a Thrákie otevřel budovu hlavního štábu v Xanthi, která byla rekonstruována ze zdrojů NSRR, a uspořádal výstavu o přestavbě starého tabáko-

vého skladu na pětihvězdičkový hotel v Dramě za pomoci financování z programu JESSICA. Kulturní projekty představily také regiony Epirus, Jónské ostrovy, Thesálie, Západní Řecko, Peloponés a Pevninské Řecko.

DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/atlas/greece/

Úspěšný rok pro EFSI

Osmnáct měsíců po té, co předseda Jean-Claude Juncker zahájil investiční plán pro Evropu, a rok po zavedení Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) provedla Komise inventuru dosavadních výsledků.

Evropský fond pro strategické investice (EFSI), řízený skupinou EIB, má velmi dobré předpoklady pro to, aby do poloviny roku 2018 zmobilizoval nejméně 315 miliard EUR v dalších investicích do reálné ekonomiky. EFSI poskytuje první záruku proti ztrátám, což znamená, že EIB může investovat do většího počtu někdy rizikovějších projektů a může tak činit dříve než bez EFSI. Fond již celkově působí ve 26 členských státech a očekává se, že s dosavadními schváleními vyvolá investice ve výši 100 miliard EUR.

V únoru Komise vydala pokyny k tomu, jak lze evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy) kombinovat s EFSI s cílem umožnit co nejvyšší investice. První soubor projektů již z této kombinace těží v postupu, který bude dále zjednodušen. ■

DALŠÍ INFORMACE

<http://europa.eu/!XC78YN>

Jeden za všechny, všichni za jednoho

INTERact

**Program Interact je
příkladem osvědče-
ného postupu účinného
řízení s vývojem harmoni-
zovaných nástrojů pro komu-**

**nitě Interreg, jako je KEEP, HIT, eMS
a označování Interreg. Gabriel Alvarez, komuni-
kační manažer programu Interact, vysvětluje.**

Evropské regiony často čelí řadě výzev ve spojení s efektivním řízením evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů, pokud jde o předcházení finančním chybám a dosahování konkrétních výsledků. Z tohoto důvodu je běžné, že si každá země nebo dokonce každá regionální správa vytvoří vlastní řešení. Nicméně tento přístup může vést k vysokým administrativním a finančním nákladům.

Proto Evropská komise ustavila skupinu na vysoké úrovni tvořenou nezávislými odborníky sledující zjednodušování pro příjemce ESI fondů. Jejich úkolem je radit Komisi ohledně zjednodušování a snižování administrativní zátěže pro příjemce ESI fondů.

Investiční priority Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) zároveň zahrnují mimo jiné zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných stran a také účinnou veřejnou správu. To se odráží v tematickém cíli (TC) 11 v nařízení o společných ustanoveních pro programové období 2014–2020.

Vysoce kvalitní veřejná správa má pozitivní dopad na hospodářské prostředí stimulováním produktivity, konkurenceschopnosti a růstu. Toto pozadí je bezesporu velkou příležitostí pro programy Interreg a členské státy, aby bylo možné maximalizovat spolupráci mezi různými orgány.

Program Interact si ve své pod-
půrné úloze zvolil harmonizaci
jako jedno z hlavních opatření
pro zjednodušování, aby bylo

možné zefektivnit práci jak orgánů programu Interreg, tak příjemců. S podporou programu Interact jakožto facilitátora byly pracovní skupiny a skupiny odborníků z komunity programu Interreg povzbuzeny, aby se zapojily do vývoje společných produktů, které by bylo možné používat ve všech programech.

Díky tomuto společnému přístupu programy Interreg nepochybně ušetřily lidské a finanční zdroje ve snaze o dosažení spolupráce, zjednodušení a orientace na výsledky. Výsledky této činnosti umožnily programu Interact vytvořit KEEP, HIT, eMS a konzistentní značku pro Interreg.

keep

KEEP je komplexní a snadno použitelná evropská databáze, vyhledávací systém a seskupovací nástroj pro projekty Interreg, Interreg-IPA CBC a ENPI/ENI CBC

a příjemce od roku 2000 dále. Zvyšuje viditelnost programu Interreg a spolupráci a transparentnost při používání fondů EU a také analýzy nedostatků při spolupráci, úspěchů a trendů.

Nabízí řadu možností k nalezení relevantních partnerů, nalezení podobných projektů v různých tematických oblastech a získání údajů pro účely zpráv, výzkumu či statistiky. Doposud bylo do databáze KEEP zaneseno více než 17 000 projektů územní spolupráce, což tvoří 73 % projektů v období 2000–2006 a 93 % všech projektů v období 2007–2013.

HIT obsahuje řadu šablon, informačních listů a vzorových formulářů na podporu a správy programu Interreg v různých oblastech: výběr a provádění projektů, finanční kontrola a audit a způsobilost výdajů.

Obsahuje vzájemně odsouhlasená minimální očekávání ohledně shromažďování a zpracovávání údajů na základě požadavků příslušných politik EU. Podle průzkumu Interact z roku

2015 bude 66 % programů Interreg v letech 2014–2020 používat balíček HIT a 20 % programů jej využije k inspiraci.

eMS je připravený monitorovací software pro programy a projekty spolupráce EU, který pokrývá celý životní cyklus od žádosti o projekt přes jeho posouzení a provádění až po platbu a zprávu Evropské komisi.

Tento software vyvinutý programem Interact je bezplatně k dispozici programům spolupráce EU. Doposud se ke komunitě eMS přidalo 33 programů Interreg, Interreg-IPA CBC a ENI CBC a mnohé již používají eMS k výzvám k podávání přihlášek, hodnocení projektů a podávání zpráv.

Díky eMS jsou programy spolupráce EU pro žadatele přístupnější, protože tento software harmonizuje uživatelské rozhraní pro přihlašování projektů a pro podávání zpráv po celé Evropě. Doposud ušetřil přes 10 milionů EUR z peněz daňo-

vých poplatníků. Skupina na vysoké úrovni pro zjednodušování, kterou zřídilo GR Regio, uznala eMS za osvědčený postup (viz stranu 14).

Interact je program EFRR, součást komunity Interreg, a zaměřuje se na poskytování služeb na podporu programů Interreg, Interreg IPA-CBC a ENI. Zabývá se tematickým cílem 11 Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy.

Společné označování

Označování Interreg zahrnuje iniciativy, jako je přijetí společné nomenklatury (Interreg) pro všechny programy bez ohledu na jazyk, společného loga a komunikační kampaně označované jako Den evropské spolupráce. Cílem kampaně je šířit výstup z výsledků projektů z organizace místních akcí každý rok dne 21. září.

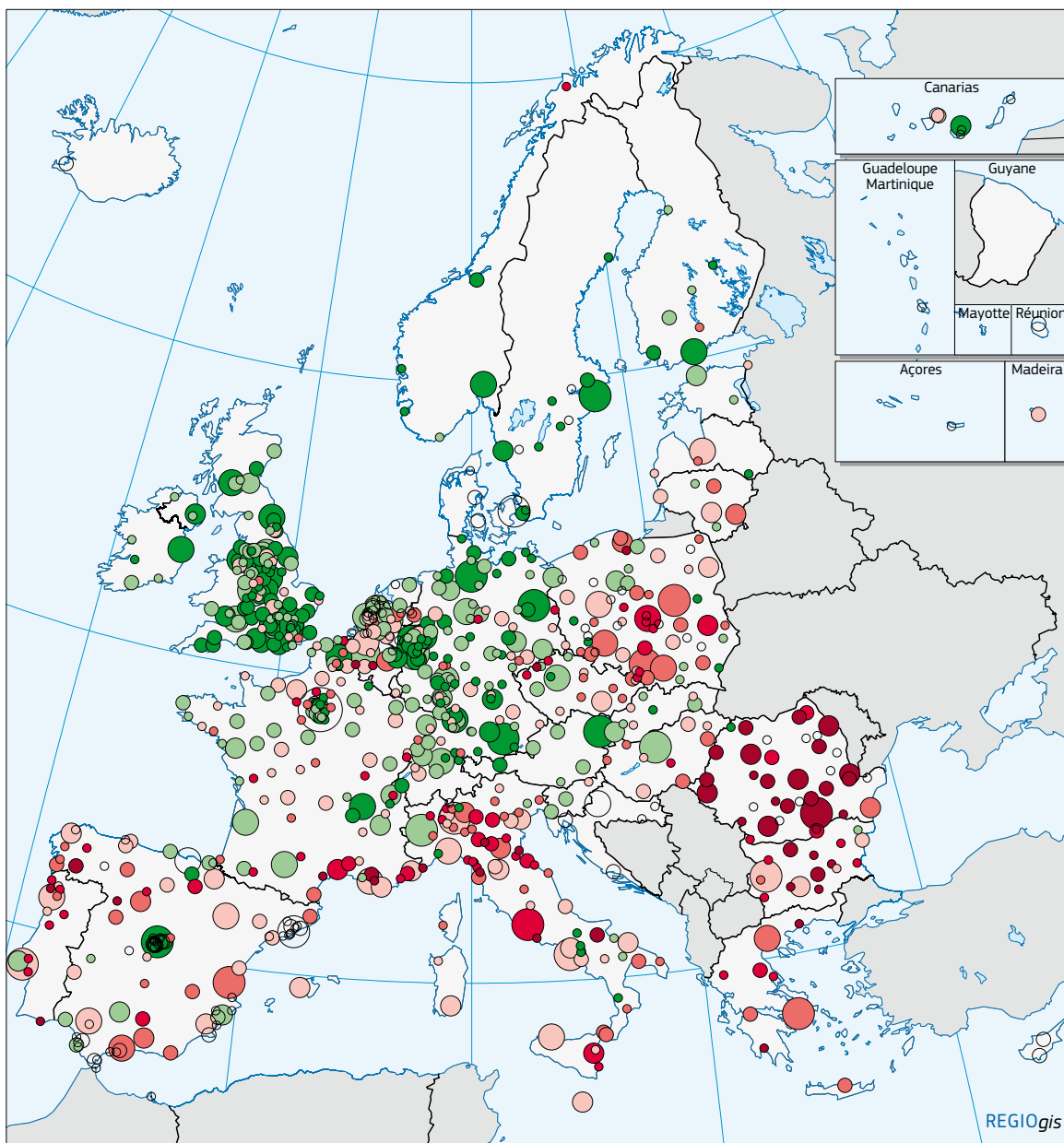
Společný přístup k označování Interreg má zvýšit viditelnost a vnímání. Evropská komise dokonce znovu použila název (Interreg V) ve svém rozhodnutí o oblastech a rozpočtech programu na základě iniciativy označování Interreg. Více než 70 % programů přijalo nové logo Interreg a zapojilo se do Dne evropské spolupráce. ■

DALŠÍ INFORMACE

www.interact-eu.net

SMRTELNÉ DOPRAVNÍ NEHODY VE MĚSTECH, 2011–2013

EU chce do roku 2020 snížit počet smrtelných dopravních nehod o 50 %, což by znamenalo na méně než 3,1 na 100 000 obyvatel. Tento cíl již byl dosažen ve všech městech označených zeleně. I když většina měst v severozápadní Evropě má nízkou úmrtnost při dopravních nehodách, města označená fialovou barvou stále potřebují dosáhnout nižšího počtu smrtelných dopravních nehod. Tato úmrtnost je vysoká ve většině rumunských měst (>9) a v mnoha městech Bulharska a Řecka (>6). Máme-li splnit cíl EU do roku 2020, je třeba dosáhnout pokroku ve většině měst v Itálii, Polsku, Španělsku a Portugalsku.

Počet úmrtí na 100 000 obyvatel

- < 2.0
- 2.0 - 3.1
- 3.1 - 4.5
- 4.5 - 6.0
- 6.0 - 9.0
- ≥ 9.0
- Žádné údaje

Populace městského centra

- < 100 000
- 100 000 - 250 000
- 250 000 - 500 000
- 500 000 - 1 000 000
- 1 000 000 - 5 000 000
- ≥ 5 000 000

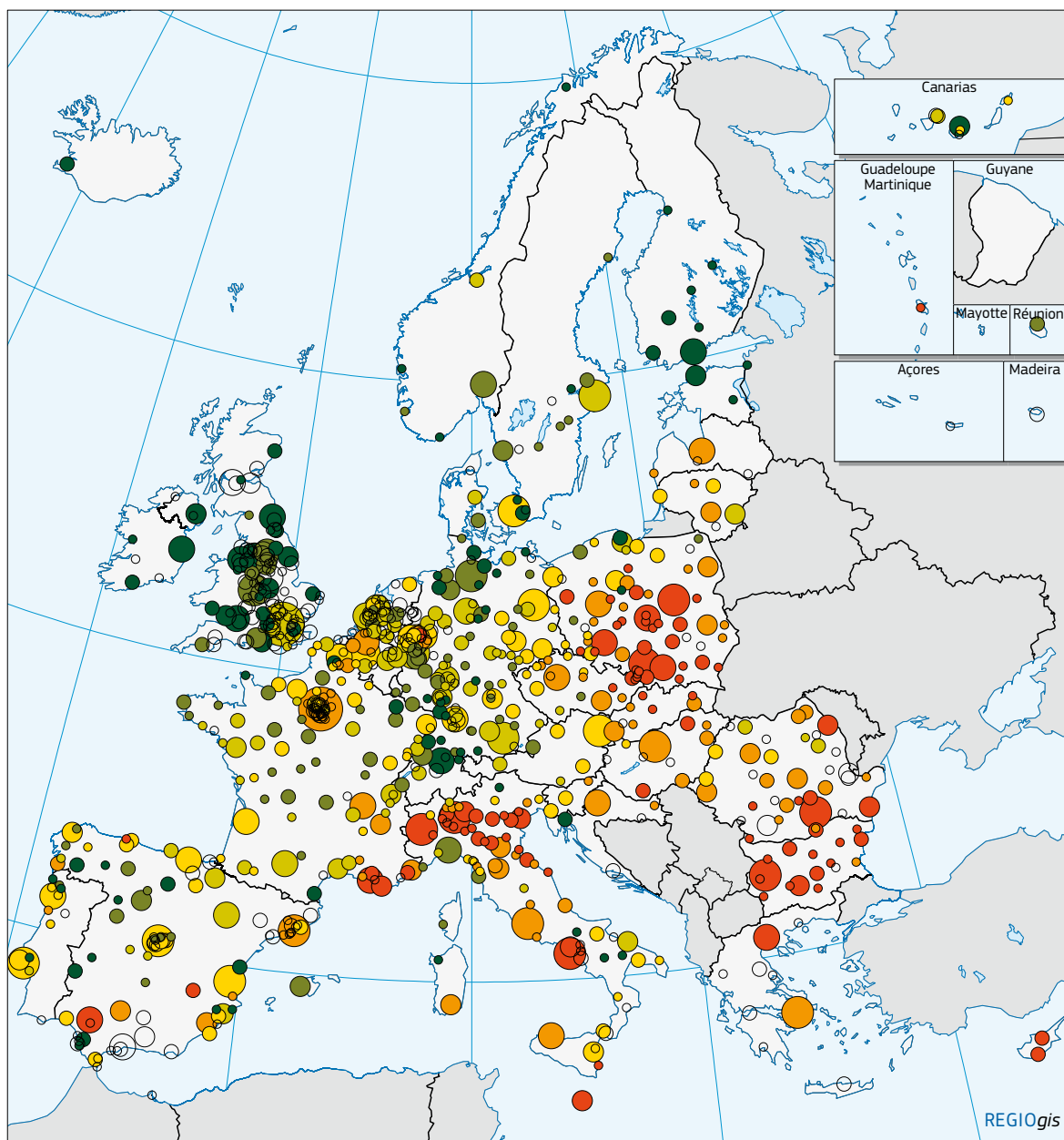
AT: 2013; BE: 2011 and 2013
IT, PL, PT, SI, SK, FI, NO: 2011-2012
IE, EL: 2011; CZ, ES, FR, SE: 2010-2011
MT: 2009; LU: 2008-2009; RO: 2008
Zdroj: Eurostat

0 500 Km

© EuroGeographics Sdružení pro správní hranice

KONCENTRACE ČÁSTIC V OVZDUŠÍ (PM10) VE MĚSTECH, 2013

Znečištění ovzduší může mít nepříznivý vliv na zdraví lidí, a dokonce může snížit délku jejich života. Směrnice EU omezuje koncentrace částic o velikosti $10\ \mu\text{m}^*$ na méně než $40\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Města označená červeně v roce 2013 tento práh přesáhla. Doporučená hodnota Světové zdravotnické organizace je přísnější – $20\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Všechna města označená žlutě a oranžově tuto hodnotu v roce 2013 překonala. Největší koncentrace byly ve městech v Bulharsku, jižním Polsku, na Kypru a v Pádské nížině v Itálii. Pouze několik měst, převážně ve Finsku a ve Spojeném království a do určité míry ve Španělsku, Francii a Německu, dodrželo obě prahové hodnoty.

Průměrná denní koncentrace ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

- < 19
- 19 - 21
- 21 - 23.8
- 23.5 - 27
- 27 - 33
- >= 33
- Žádné údaje

Populace městského centra

- < 100 000
- 100 000 - 250 000
- 250 000 - 500 000
- 500 000 - 1 000 000
- 1 000 000 - 5 000 000
- >= 5 000 000

Průměr zaznamenaný měřicími stanicemi uvnitř městských hranic.
Zdroje: EEA, GR REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics Sdružení pro správní hranice

* Částice se měří v μm = mikrometr (1/1000 milimetru)/ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ = mikrogram na metr krychlový (1 mikrogram = 1/1000000 gramu)

Strategie EU pro jadransko-jónský region: připravit se, pozor, teď!

Cílem strategie EU pro jadransko-jónský region (EUSAIR) je pomáhat regionu – v němž žije 70 milionů lidí a jenž je klíčem pro geografickou kontinuitu Evropy – těžit z přínosů užší spolupráce v oblastech, jako je podpora námořního hospodářství, ochrana životního prostředí, vylepšování dopravních a energetických spojů a pozvednutí udržitelného cestovního ruchu.

Jeden a půl roku po zahajovací konferenci v Bruselu v listopadu 2014 je nyní tato třetí makroregionální strategie EU v prováděcí fázi. Základ společné práce osmi zúčastněných zemí (Albánie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Řecko, Itálie, Černá Hora, Srbsko a Slovinsko) byl položen prostřednictvím stabilní platformy pro definování priorit čtyř tematických pilířů strategie: 1) modrý růst; 2) propojení regionu; 3) environmentální kvalita; a 4) udržitelný cestovní ruch. Program Interreg ADRIION, přijatý v prosinci 2015 a pokrývající stejnou geografickou oblast jako EUSAIR, zahrnuje prioritní osu na podporu struktur správy a řízení strategie.

Ve dnech 12. a 13. května 2016, při příležitosti 1. fóra EUSAIR v Dubrovniku (Chorvatsko), se komisařka pro regionální politiku Corina Crețuová připojila k ministrům zahraničních věcí a fondů EU příslušných osmi zemí a také k více než 600 klíčových zúčastněných subjektů (z vnitrostátních, regionálních a místních správ, akademické obce, obchodního sektoru a občanské společnosti) v jadransko-jónském regionu s cílem prozkoumat pokrok makroregionální strategie EU a definovat cestu kupředu.

Od slov k činům

Při zahájení fóra komisařka Crețuová mluvila o třech klíčových prvcích přechodu od slov k činům: za prvé, je nutné myslet napříč hranicemi a odvětvími a tak opustit „zónu jistoty“; za druhé, je třeba zajistit, aby u stolu seděli všichni relevantní partneři; a za třetí, politickou vůli je nutné přetavit na dostačující prostředky. Dubrovnické prohlášení, přijaté ministry, potvrzuje jejich závazek věnovat finanční, správní a technické prostředky a volá po lepším sesouladění strategie a priorit vnitrostátního financování.

Účastníci fóra diskutovali o tom, jak tento makroregionální přístup může oblasti pomoci k větší odolnosti na základě společného řešení komplexních a rozmanitých výzev, které již jednotlivé země nemohou řešit samostatně. Dalším klíčovým tématem byla potřeba zavést efektivní víceúrovňový systém řízení jako klíčový předpoklad správného provádění strategie a naplňování jejích cílů.

Fórum potvrdilo potenciál EUSAIR, nejen z hlediska zvýšení konkurenceschopnosti a propojení regionu, ale také z hlediska podpory cesty k integraci čtyř zúčastněných kandidátských a potenciálních kandidátských zemí s EU.

Strategie podporuje osm zemí prostřednictvím čtyř pilířů:

Blue Growth
EUSAIR

Řecko a Černá Hora

Connecting the Region
EUSAIR

Itálie a Srbsko

Environmental Quality
EUSAIR

Slovinsko a Bosna a
Hercegovina

Sustainable Tourism
EUSAIR

Chorvatsko a Albánie

Průřezové aspekty a horizontální zásady:

- Budování kapacit včetně komunikačních
- Výzkum, inovace, malé a střední podniky
- Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně
- Řízení rizik spojených s katastrofami

Dne 1. června 2016 předala chorvatská vláda dočasné předsednictví jadransko-jónské iniciativy a EUSAIR řecké vládě. Ve své řeči během závěrečného zasedání fóra náměstek ministra hospodářství Alexis Charitsis uvedl, že řecké předsednictví se bude řídit mottem „myslet makroregionálně, jednat místně“.

Makroregionální strategie je integrovaný rámec, který mohou podpořit mimo jiné evropské strukturální a investiční fondy s cílem řešit výzvy, kterým společně čelí členské státy a země mimo EU nacházející se ve stejné geografické oblasti. Mají tak užitek z posílené spolupráce přispívající k dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Strategie EU pro jadransko-jónský region, schválená Radou v roce 2014, je třetí makroregionální strategií EU po průkopnické strategii EU pro region Baltského moře (EUSBSR) a strategii EU pro Podunají (EUSDR), které Rada schválila v roce 2009, respektive v roce 2011. Čtvrtá makroregionální strategie pro alpský region byla zahájena v lednu 2016 (viz *Panorama* 56).

DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/adriatic-ionian/2016

<http://www.adriatic-ionian.eu/>

Zachyceno na fotoaparát

Každým rokem obdrží regionální financování od Evropské unie tisíce projektů po celé Evropě. Fotografická soutěž „Evropa v mém regionu“ je skvělou příležitostí vyrazit ven s fotoaparátem a pořídit snímky libovolného projektu financovaného EU. Zde je jen malý výběr fotografií zachycených v nedávných letech v různých koutech regionů Evropy.

Termín letošní soutěže je 28. srpna 2016. Výherci obdrží své ceny během Evropského týdne regionů a měst v Bruselu ve dnech 10.–13. října. ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://goo.gl/t3iwcT>

V magazínu
Panorama
budeme rádi za
každý váš
příspěvek!

Rubrika JAK TO VIDÍTE VY v časopise *Panorama* přináší názory zúčastněných subjektů z místní, regionální, národní i evropské úrovně o reformované politice soudržnosti a uvádějí, co plánují pro období 2014–2020. V magazínu *Panorama* budeme rádi za každý váš příspěvek.

JAK TO VIDÍTE VY

Panorama Budeme rádi za každý příspěvek ve vašem jazyce a některé z nich uveřejníme v příštích vydáních. Pokud chcete získat další informace o termínech a pokynech k příspěvkům, kontaktujte nás.
regio-panorama@ec.europa.eu

Arktická chytrost – využívání potenciálu regionu

Laponsko je nejsevernějším regionem EU a branou do arktické oblasti. Hraje důležitou úlohu nejen ve změně klimatu a udržitelném rozvoji přírodních zdrojů, ale také v mezinárodní spolupráci, globálním zabezpečení a hospodářském rozvoji, jak je uvedeno v nedávném společném sdělení Evropskému parlamentu a Radě o integrované politice EU pro arktickou oblast.

Vyjádření „arktická oblast“ často vytváří poněkud stereotypní představu sněhu a ledu, ale tento region toho nabízí mnohem více: bohaté přírodní zdroje, dobrou infrastrukturu a inovativní způsob myšlení. Za pouhých několik let dokázalo Laponsko změnit své arktické výzvy v Arktickou chytrost.

Jak se tedy stalo nejpokročilejším inovativním arktickým regionem? Laponsko je dnes vzácnou kombinací nespočetných vesniček, městských center a turistických resortů, ale nabízí hodně prostoru pro každého. Najdete zde lesy, nespoutané řeky, širokou škálu výzkumných služeb a stabilní investice a obchodní prostředí podporované silnou přeshraniční spoluprací a sítěmi spolupráce. Arktické prostředí je zde běžnou součástí života.

Vyvážená směs průmyslových odborných znalostí a pocitu odpovědnosti k udržitelnému rozvoji je základem využívání zásob přírodních zdrojů v regionu Laponska.

I přes pozoruhodný průmyslový rozvoj – v regionu se nachází jedna z největších průmyslových koncentrací pro zpracování lesních pro-

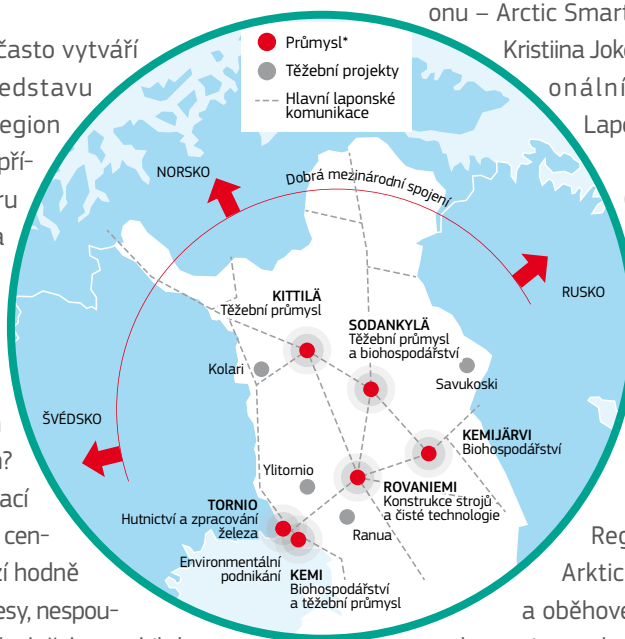
duktů a minerálů v EU – Laponsko zůstává jedním z regionů s nečistší vodou a ovzduším na světě. Je také největším certifikovaným regionem pro těžbu přírodních produktů.

„V Laponsku jsme se rozhodli přijmout odvážná a nepředpojatá rozhodnutí při investování do naší budoucnosti. Laponsko bylo jedním z prvních regionů ve Finsku, který se přizpůsobil koncepci inteligentní specializace (S3). Inteligentní specializace byla milníkem, který nám umožnil rozpoznat vznikající průmyslová odvětví vycházející z potenciálu regionu, a stala se základem značky regionu – Arctic Smartness neboli Arktická chytrost,“ říká Kristiina Jokelainen, manažerka rozvoje S3 a regionálních klastrů z Regionální rady Laponska.

Od samého začátku bylo plánování a provádění S3 založeno na široké účasti a zodpovědné regionální spolupráci zúčastněných stran. Laponská Arktická chytrost je interakcí mezi různými odvětvími a technologiemi v rámci regionální a meziregionální spolupráce.

Regionální klastry, které jsou součástí Arktické chytrosti – Arktické průmyslové a oběhové hospodářství; Arktická inteligentní komunita venkova; Arktický design; Arktická bezpečnost a zabezpečení; a Arktická prostředí rozvoje – jsou páteří udržitelného rozvoje a regionálního inovativního systému Laponska. Tento moderní, víceoborový synergický přístup, který se dívá i za hranice, nám pomáhá překonávat nedostatek kritického množství v regionu a integrovat laponská průmyslová odvětví do globálních hodnotových řetězců.

Päivi Ekdahl – ředitel rozvoje,
Regionální rada Laponska

Podpora ostrovů v rámci politiky soudržnosti

Ostrovní regiony mají společné a specifické charakteristické rysy, kterými se jasně odlišují od pevninských regionů. Strukturální a investiční fondy EU jsou velmi důležité pro to, aby pomohly nastartovat dlouhodobé investiční projekty v těchto oblastech a zacetit nedostatky v oblasti financování.

Článek 174 Smlouvy o fungování Evropské unie uznává, že ostrovní regiony trvale čelí handicapům, které vyžadují mimořádnou pozornost. Každodenní výzvy, například nedostatek úspor z rozsahu, malé trhy a omezené soukromé investice v řadě odvětví, jako je doprava, energetická účinnost (s důsledky pro energetickou chudobu), digitální konektivita atd. – to vše má dopad na podniky a možnosti obživy.

Politika soudržnosti je evropská politika, která je nejvhodnější pro řešení problémů, před nimiž stojí ostrovy. Mezi ostrovními regiony je řada vynikajících příkladů využívání evropských strukturálních a investičních fondů pro investice do dopravy, energetické účinnosti, obnovitelné energie, výzkumu atd., které přispívají k plnění evropských strategických cílů pro rok 2020 a dále.

Existují však i příklady selhání a deformací, zejména v souvislosti s přístupem k politice soudržnosti pro ostrovy na úrovni NUTS 3 nebo níže, pokud jsou součástí regionů NUTS 2 na pevnině s výrazně vyšším HDP.

Kvůli své odlehlosti a charakteristickým rysům byly ostrovy mimořádně zranitelné při nedávné finanční krizi. Nejnovější údaje Eurostatu o HDP v regionech za rok 2014 odhalují, že k největším poklesům v Evropě – v řádu 30 % – došlo na ostrovech, což je jen dalším svědectvím o prohloubení propasti v úrovni rozvoje mezi centrem Evropy a její periferií. To je výzva do budoucna, které se lze postavit konkrétně posílením územního rozměru politiky soudržnosti.

Konference nejvzdálenějších přímořských regionů (www.cpmr.org), která spojuje přibližně 160 regionů zastupujících asi 200 milionů lidí, vede kampaň za vyváženější rozvoj na evropském území. Od roku 1973 CPMR a její ostrovní komise zaměřují pozornost a činnost na to, aby byly brány v potaz potřeby a zájmy okrajových a ostrovních členských regionů v politikách s vysokým územním dopadem, jako je sociální, hospodářská a územní soudržnost, námořní politiky a přístupnost. ■

George Hatzimarkos, předseda ostrovní komise Konference nejvzdálenějších přímořských regionů (CPMR) a guvernér regionu Jižní Egejs (Řecko)

Chytrý přístup Pomořského vojvodství k revitalizaci měst

Pomořské vojvodství je územně samosprávný celek Polska, který využívá regionální operační program financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), který má mimo jiné za úkol revitalizaci měst. Tento OP je jen jedním z nástrojů používaných k realizaci strategie regionálního rozvoje Pomořského vojvodství 2020.

Regionální operační program (OP) Pomořského vojvodství pro období 2014–2020 má za cíl poradit si s výzvami v oblasti rozvoje regionu, pokud jde o hospodářství, vzdělávání, odborné a sociální činnosti, potenciál jednotlivých území, dopravní systém, energetiku a životní prostředí. Klíčem je pomocí široké škály témat a různých prováděcích nástrojů zajistit synergii, soudržnost a hladkou koordinaci.

Pro dosažení tohoto cíle Pomořské vojvodství úspěšně aplikuje vyjednávací přístup založený na účasti a zapojení různých partnerských institucí, subjektů a komunit. Patří sem definování inteligentních specializací, rozvoj nejlepších revitalizačních projektů a koordinace činností ve městech a jejich okolních funkčních oblastech.

Tento polský region přijal jedinečný proces partnerství zdola, který definuje inteligentní specializace založené na návrzích, jež v otevřené soutěži předložily zainteresované obchodní a vědecké obce. Návrhy vyhodnotili odborníci z jiných regionů a ze zahraničí s mezinárodními zkušenostmi z obchodu a výzkumu. Díky tomu regionální orgány identifikovaly čtyři oblasti inteligentní specializace (viz stranu 31).

Síla vyjádřená číslý

V rámci soutěžního postupu pro výběr specializací byl zahájen velmi aktivní proces podnikatelského objevování, který zahrnoval spolupráci různých regionálních partnerů představujících obchodní a vzdělávací subjekty, instituce zabývající se podnikatelským prostředím a nevládní organizace (NGO). Akteři, kteří se soustředí na vytváření spolupráce mezi vědou a obchodem, mohli přímo pracovat se zainteresovanými partnery. Celkem se zapojilo více než 400 subjektů včetně největších škol a univerzit v regionu, předních obchodních institucí, obcí a sdružení obcí a také nemocnic a celé řady NGO. Nicméně největší skupina čítala asi 300 firem.

Prvek vyjednávání se silně projevil v procesu identifikace inteligentních specializací v regionu. Po výběru oblastí inteligentních specializací regionální orgány vyjednaly dohodu s každou z komunit zorganizovaných kolem příslušné specializace a tato dohoda definovala rozsah a prioritní oblasti výzkumu dané specializace a zásady a přístup k podpoře jejich rozvoje za pomoci veřejných prostředků včetně regionálního OP na období 2014–2020.

Vzhledem k významné integraci komunit zapojených do vytváření inteligentních hospodářských specializací, posílené výše uvedenými dohodami, je v plánu vytvořit mnoho nových a inovativních podniků, projektů a produktů, které bude možné využít obchodně s cílem podpořit rozvoj Pomořského vojvodství a dalších částí Polska.

Vzhledem k vybraným oblastem specializace bude Pomořské vojvodství usilovat o globální uznání jakožto výrobce plovoucích vozidel využívajících alternativní palivo a v oblasti „inteligentních domů“, technologie pro řešení problémů s ukládáním energie a inovativních produktů a služeb používaných ve zdravotní péči.

Od samotného počátku postupu výběru inteligentních specializací byla pozornost věnována úloze soukromého kapitálu v podnicích a projektech plánovaných různými skupinami. Podíl soukromého kapitálu nejenže zaručí větší efektivitu a udržitelnost prováděných řešení, ale také uvede v chod mechanismy, které umožní financování hospodářského rozvoje po roce 2020, kdy finanční zdroje politiky soudržnosti budou menší než v současném programovém období.

Politika regenerace

V období 2014–2020 je jednou z priorit politiky soudržnosti a částí její městské dimenze komplexní revitalizace degradovaných oblastí měst. To je také důležitý aspekt městské politiky po celém Polsku. Během tohoto období budou projekty obnovy podporované pomocí politiky soudržnosti vycházet z plně komplexní a harmonické kombinace sociálních, hospodářských a územních opatření, jejichž primárním cílem je sociální začleňování občanů žijících v degradovaných městských oblastech a snižování chudoby, která je postihuje.

Pomořské vojvodství tento přístup již aplikovalo v období 2007–2013, kdy využilo prováděcí mechanismy, které v té době byly dostupné. V jakémkoli revitalizačním projektu spolufinancovaném z EFRR byl značný podíl prostředků na činnosti sociálního charakteru ve výši až 15 % způsobilých nákladů poskytnut v rámci nástroje flexibility. Cílem bylo podpořit doplňková sociální opatření v degradovaných oblastech Polska pomocí samostatného OP zahrnujícího intervenční nástroj Evropského sociálního fondu (ESF).

Evropské centrum Solidarity v Gdaňsku

Evropské centrum Solidarity v Gdaňsku – uvnitř

Projekty budou provádět města se zapojením různých partnerů a skupin, a to s využitím přístupu, který zahrnuje obyvatele a v každé fázi zajišťuje širší účast veřejnosti. Základem přípravy revitalizačních projektů jsou zákon o revitalizaci z roku 2015 a směrnice přijaté na regionální úrovni. Vzhledem k tomu, že příprava revitalizačního programu je náročný a mnohostranný proces, 24 pomořských měst a obcí obdrželo na tento účel speciální granty.

Územní investice

Regionální OP na období 2014–2020 je založen zejména na územním přístupu. V rámci integrovaných územních dohod regionální orgány vyjednávají s osmi funkčními městskými oblastmi (a – samostatně v rámci integrovaných územních investic – s metropolitní oblastí Trojměstí) balíčky pro promyšlené projekty. Patří sem oblasti, jako je profesní aktivace, předškolní vzdělávání, dopravní uzly, zpracování odpadů a rozvoj specializovaných zdravotnických služeb. Tyto projekty mají napomáhat k využívání příležitostí k rozvoji a překonávat překážky, kterými jsou tyto oblasti charakteristické. Projekty přijaté v rámci územních dohod budou mít přednost (další body) při přístupu k financím z regionálního OP.

Územní přístup přijatý v Pomořském vojvodství je primárně založen na skutečnosti, že řešení městských problémů ve funkčních oblastech vyžaduje nejen finanční prostředky, ale především systematickou spolupráci, a to mezi sousedními obcemi i mezi veřejnými orgány a podnikateli, NGO a vzdělávacími a vědeckými výzkumnými institucemi. Pravidla pro vytvoření takové synergie mají inspirovat spolupráci tam, kde dříve žádná nebyla, a posílit ji tam, kde již existuje.

Kromě toho s ohledem na zkušenosti získané v období 2007–2013 je třeba dbát na to, aby se problémy řešily pomocí opatření plánovaných dopředu na základě strategických úvah. Dohody slouží k přesné identifikaci a pečlivé přípravě a koordinaci prioritních projektů s cílem zvýšit pravděpodobnost, že jejich realizace přinese co nejpríznivější výsledky.

Při jednání s městy o rozsahu a profilu jejich revitalizačních projektů, které byly následně financovány regionálním OP na období 2007–2013, byl použit jedinečný model. Pomořské vojvodství používá tento „pilotní“ vyjednávací přístup k rozsáhlému generování optimálních řešení pro města a jejich funkční oblasti způsobilé pro podporu z veřejných fondů.

Vyzkoušené a osvědčené

Tento přístup k revitalizačním projektům, které budou financovány z regionálního OP na období 2014–2020, zahrnuje pokračování a vývoj dříve zkušného mechanismu, který vedl k realizaci osmi komplexních projektů obnovy dotýkajících se více než 50 000 obyvatel v upadajících oblastech v pěti městech.

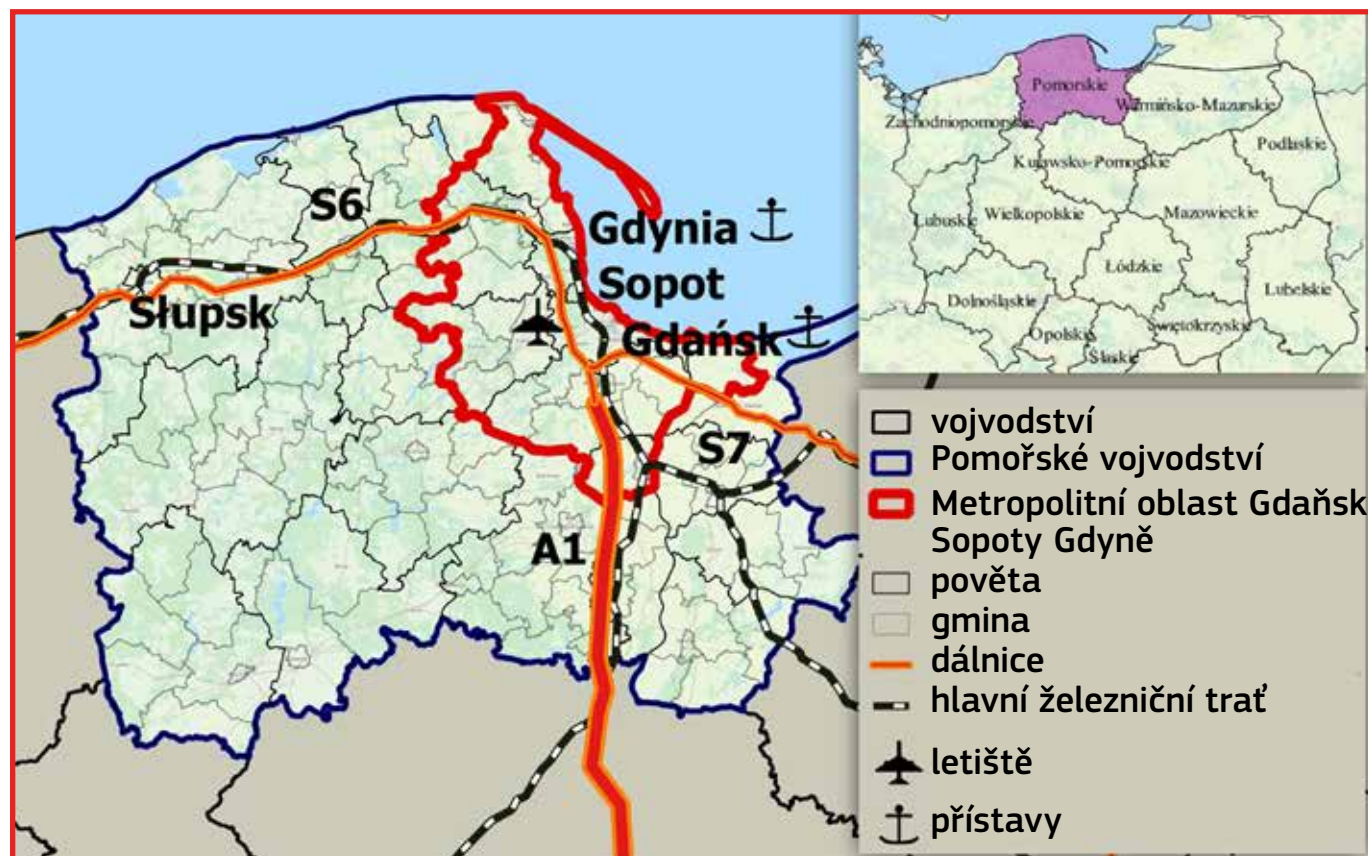
Revitalizační projekty postupují podle modelu integrovaných projektů: jsou dva úzce související projekty, jeden spolufinancuje ESF a druhý EFRR. Zároveň intervence sociální povahy určí podobu infrastrukturních projektů, a ne naopak. Provádění takového modelu napomáhá fakt, že regionální OP na období 2014–2020 je nyní dvoufondový program.

Vícefázové vyjednávání mezi 31 městy a regionálními orgány se mimo jiné dotýká vymezení degradovaných oblastí, programů městské obnovy a rozsahu integrovaných revitalizačních projektů. Financované projekty budou muset najít řešení konkrétních problémů identifikovaných v revitalizačních programech pro degradované oblasti a vymezených na základě přesných indikátorů sociální, hospodářské a územní situace, podle nichž je hloubka krize ve srovnání s městem i regionem relativně vysoká.

DALŠÍ INFORMACE

www.pomorskie.eu

Pomořské vojvodství

Počet obyvatel: 2 302 000, což představuje 6,0% populace Polska. Rostoucí populace regionu je mladší než celková populace Polska a má nejvyšší přirozený nárůst a pozitivní migrační bilanci.

Trh práce: je zde rostoucí počet pracovníků s vysokou produktivitou práce a doprovodná vysoká míra růstu / pokles nezaměstnanosti na míru, která je pod celostátním průměrem.

Hospodářství: 64% průměru HDP na hlavu v PPS EU-28, nadprůměrná hospodářská činnost, velmi dobré výsledky inovativních společností, přítomnost předních polských firem včetně těch se zahraničním kapitálem.

Inteligentní specializace: námořní, přístavní a logistické technologie; interaktivní technologie v informačně obtíženém prostředí; ekologicky účinné technologie ve výrobě, přenosu,

distribuci a spotřebě energie a paliva a výstavbě; zdravotnické technologie pro onemocnění související s životním stylem a oblast stárnutí.

Další klíčové sektory: obchodní služby; farmaceutický a kosmetický průmysl; biotechnologie; cestovní ruch.

Silné stránky: umístění v TEN-T; metropolitní oblast Gdaňsk-Gdyně-Sopoty jako pobaltská inovativní a kreativní metropole; pobřežní oblast s velkými námořními přístavy; jedinečné přírodní prostředí a kulturní dědictví (včetně Gdaňsku, města svobody a solidarity); a velké akademické centrum.

DALŠÍ INFORMACE
www.rpo.pomorskie.eu

Průkopnické projekty v rámci politiky soudržnosti

ROZHOVOR S MIECZYSŁAWEM STRUKEM,
MARŠÁLKEM POMOŘSKÉHO VOJVODSTVÍ

Jak může politika soudržnosti přispět k hospodářskému rozvoji Pomořského vojvodství? Které oblasti jsou pro vás prioritou?

Politika soudržnosti je pro Pomořské vojvodství naprosto zásadní. Hlavně díky jejím zdrojům, cílům a zásadám jsme se naučili myslet a jednat podle filozofie orientované na výsledky a ke zjištěným problémům přistupovat komplexně, což je s pomocí odvětvových politik těžké, ne-li nemožné.

Politika soudržnosti nás také efektivně tlačila k tomu, abychom se zaměřovali na klíčové problematické oblasti, např. v odvětví vzdělávání jsme začali klást zvláštní důraz na odborné vzdělávání a v oblasti mobility jsme se zaměřili na veřejnou dopravu včetně železnice. Důležitý je také přenos výsledků výzkumu a vývoje do hospodářství, lákání investic, zlepšování energetické účinnosti a výstavba sítě produktů cestovního ruchu.

Jaké jsou výhody a nevýhody nového přístupu z hlediska kombinování různých fondů a finančních nástrojů? Jak zajišťujete soudržnost a doplňkovost?

Už od samého zahájení debaty o politice soudržnosti v období 2014–2020 jsme podporovali myšlenku operačního programu, který kombinuje Evropský sociální fond a Evropský fond pro regionální rozvoj. Myslím si, že další konsolidace těchto fondů by měla následovat tak, aby jejich intervence měla plně

doplňkový charakter. Pomořské vojvodství neváhá využívat mechanismu integrovaných projektů, a to zejména v oblastech revitalizace a odborného vzdělávání.

Pokud jde o finanční nástroje, jsme v Polsku průkopníky. Podle mého názoru tyto nástroje dostávají mechanismus pro provádění politiky soudržnosti blíže k podmínkám trhu, což přispívá k účinným a dobře zacíleným veřejným intervencím a zvyšuje se tak intenzita jejich

Multifunkční vlakové nádraží v srdci metropole

Tento projekt je první evropskou investicí prováděnou v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru financovaného pomocí iniciativy JESSICA (společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí), splatného nástroje EU. Týkal se revitalizace vlakového nádraží a okolní oblasti v Sopotech. Vznikl komplex budov zahrnujících nové nádraží a obchodní, kancelářské a hotelové prostory. Byla také vytvořena přestupní stanice propojující různé druhy veřejné dopravy.

www.sopotcentrum.com.pl

Tunel pod řekou Mrtvá Visla

dopadu. Na základě našich zkušeností v oblasti finančních nástrojů jsme založili Pomořský rozvojový fond, který bude po roce 2023 jedním z hlavních investičních nástrojů v regionu.

V kontextu soudržnosti a koordinace stojí za to poznamenat, že náš regionální operační program je založen čistě na územním přístupu a vyjednávacím modelu – např. v rámci integrovaných územních dohod pro městské funkční oblasti. To znamená, že pro hlavní městské oblasti vyjednáme balíčky projektů, které usilují o maximalizaci hospodářských a sociálních efektů v různých částech regionu.

Existuje široká poptávka po zjednodušení řízení evropských fondů. Jak k tomu může konkrétně přispět region?

Nikdy jsme neměli tendenci vytvářet složité postupy a na bedra příjemců nakládat nadbytečná břemena. Při přípravě našeho nového regionálního operačního programu jsme se snažili v tomto pragmatickém a flexibilním přístupu pokračovat, ale nyní nás silně omezují nařízení vytvářená na evropské a vnitrostátní úrovni. Chápu, že je nutná koordinace, a myslím si, že v určitých oblastech by se ještě měla zlepšit, ale neměla by se zakládat především na množství speci-

fických směrnic, které musí uplatňovat instituce řídící programy. Regiony mají zkušenosti a nebojí se ujmout odpovědnosti za výsledky programů. Měly by však mít větší svobodu, aby si mohly zvolit tu nejlepší cestu pro dosažení svých cílů. V našem regionálním operačním programu jsou pro nás praktické postupy pro příjemce prioritou. Vytvořili jsme nástroj pro podávání žádostí přes internet a trvale jej adaptujeme podle specifik následných soutěží. Máme také dokument pro příjemce, v němž jsou uvedeny všechny informace o tom, jak žádat o financování projektu, jak se dělá hodnocení a následné provádění a účetní náležitosti.

Jaké výsledky očekáváte na konci období financování 2014–2020?

Vzhledem k potenciálu absorpce a dostupným prostředkům očekáváme, že v období 2014–2020 získáme z fondů EU celkem 5,4 miliard EUR. V tom je pochopitelně obsažena hodnota našeho regionálního operačního programu, která činí 1,8 miliardy EUR.

Předpokládáme, že politika soudržnosti bude katalyzátorem trvalých změn v našem regionu. Měla by vést k tomu, že se pomořské firmy dostanou do globálního hodnotového řetězce, a k posílení vývozní orientace našeho hospodářství a ke snížení jeho energetické intenzity. Chceme také lépe využívat trh práce, složený ze vzdělaných, odvážných a podnikavých občanů se zdravou myslí. Naším cílem je také zlepšení životních podmínek občanů včetně zásadního zkvalitnění a zvýšení dostupnosti klíčových veřejných služeb.

Nová železnice a rozšíření letiště – Pomořské vojvodství podporuje veřejnou dopravu

Výstavba Pomořské metropolitní železnice (PKM) a rozšíření gdaňského letiště jsou největší a nejvýznamnější investice do infrastruktury pro rozvoj veřejné dopravy v Pomořském vojvodství. PKM spojuje metropolitní oblast Trojměstí s letištěm v Gdaňsku a s kašubským subregionem na západě. Gdaňské letiště podporuje rostoucí počet spojů mezi Pomořským regionem, Evropou a zbytkem světa. Díky dynamickému růstu počtu cestujících, který se za poslední dva roky zvýšil o více než 30 % na 3,7 milionu ročně, se stalo třetím největším letištěm v Polsku.

www.pkm-sa.pl

www.airport.gdansk.pl

Pomořské vojvodství a jeho ústřední město Gdaňsk leží u Baltského moře. Do jaké míry se Pomořské vojvodství zapojuje do strategie pro region Baltského moře a co od ní očekáváte?

Strategie EU pro region Baltského moře se účastníme od samotného začátku. Vnímáme ji jako příležitost k dalším impulzům rozvoje, plynoucím z lepší koordinace různých orgánů v pobaltských zemích. Ve svém regionálním operačním programu jsme identifikovali oblasti, v nichž budeme zvláště podporovat spolupráci „pod zastřešením“ strategie pro region Baltského moře. Jedná se o tyto oblasti: přenos znalostí, obnovitelná

energie a cestovní ruch a biologická rozmanitost. Doufám, že díky zapojení strategie pro region Baltského moře v našem regionálním operačním programu se objeví vysoce kvalitní projekty. ■

Investujte v Pomořansku

Díky projektu Systém pro hospodářskou podporu a informace v Pomořském vojvodství byl vytvořen komplexní systém služeb pro investory. Spolupráce mezi klíčovými hráči sloužícími investorům v regionu, spojenými v rámci iniciativy Investujte v Pomořansku – která nezahrnuje jen podporu investičních projektů, ale také prosazování investic –, přispěla k realizaci 57 úspěšných projektů, v nichž investoři oznámili vytvoření 8930 pracovních míst.

www.investinpomerania.pl

Když má sociální přínos větší váhu než profit

SPOLUPRÁCE V SOCIÁLNÍ EKONOMICE V ŘECKU

Sociální ekonomika, odvětví, které přestalo hospodářskou krizi v EU lépe než jiná, je pro Evropskou komisi dlouhodobou prioritou.

S cílem podpořit „vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství“ Komise zajistila, aby sociální ekonomika a sociální inovace byly ústředním bodem strategie Evropa 2020, a to jak z hlediska územní soudržnosti, tak z hlediska hledání nových řešení společenských problémů, zejména boje proti chudobě a vyloučení¹. Pro země, jako je Řecko, v nichž hospodářská krize měla závažné následky pro hospodářství země a sociální soudržnost, by sociální ekonomika mohla být schůdnou alternativou.

Sociální ekonomika není v Řecku nic nového. Obecní společnost v Ampelakii (Řecko) je považována za první novodobé družstvo na světě. Společnost byla založena v letech 1750 až 1770 jako malý spolek zabývající se pěstováním bavlny a výrobou přize ve 22 vesnicích v oblasti Tempi, sjednocených v roce 1772, aby nedocházelo ke zbytečnému soupeření a konkurenci. Stal se z ní velký podnik se 6000 členy, 24 továrnami a 17 pobočkami po celé Evropě od Petrohradu přes Londýn až po Smyrnu. Její členové měli výhody v podobě sociálního pojištění, zdravotních zařízení, škol a knihoven a bezplatné Univerzity v Ampelakii².

Od té doby se sociálně-ekonomické podmínky země hodně změnily. Závažné sociální dopady krize, snížení investic a obrovské zvýšení míry nezaměstnanosti však více než kdy jindy zdůrazňují potřebu investovat do podniků, jejichž hlavním cílem je sociální dopad při zachování finanční udržitelnosti.

Investice do regionálního růstu

Sociální ekonomika je odvětví, kterému je v Řecku věnována pozornost, i když ne plně. S podporou Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) – buď konkrétně pro sociální podnikání (celkový rozpočet 6,4 milionů eur), nebo prostřednictvím hlavních opatření pro podnikatele – se sociální ekonomika může rozvíjet během nového programového období. Vyčlenění více než 100 milionů eur z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) na podporu sociálního podnikání v programovém období 2014–2020 a výběr příslušné investiční priority všemi 13 regiony v jejich operačních programech jasně ukazuje, že řecké orgány chtějí používat sociální ekonomiku jako nový model, který přispěje k celkovému růstu řeckého hospodářství. O sociální ekonomice se také mluví v memorandu o porozumění³ jako o jednom z nástrojů na podporu zaměstnanosti a hospodářské činnosti.

S podporou politiky soudržnosti je rozvoj sociální ekonomiky v Řecku skvělou příležitostí, jak ve střednědobém horizontu dbát o sociální potřeby a vytvářet udržitelná pracovní místa, a to i pro zranitelné sociální skupiny.

1) COM 2011/682

2) Kalitsounakis, 1929: 224–231, jak je citováno v: Nasioulas, 2010:64

3) Více informací o memorandu porozumění: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm

Níže uvádíme tři příklady projektů zaměřených na sociální ekonomiku v Řecku:

Výhra pro každého

fun - food - social good.

Wise Greece je nezisková organizace fungující jako sociální podnik s dvojím posláním: propaguje více než 450 špičkových řeckých produktů a prostřednictvím jejich prodeje nakupuje potraviny, které pak daruje lidem v nouzi. Společ-

nost Wise Greece vybírá nejlepší řecké produkty a propaguje je na různých prodejních místech v Řecku i v zahraničí. Řeční výrobci věnují procento svého obrátu společnosti Wise Greece na pokrytí základních potravinových potřeb charitativních institucí a neziskových organizací, které podporují lidi bez domova, děti a starší osoby.

Společnost získala mnoho ocenění za sociální odpovědnost včetně ceny za udržitelný podnik a rozvoj v rámci „Cen pro řecké začínající podniky 2016“.

<http://www.en.wisegreece.com/>

Práce na začleňování

KoiSPE Diadromes je sociální družstvo s ručením omezením v Attice, vytvořené zaměstnanci Společnosti sociální psychiatrie a duševního zdraví. Hlavním cílem družstva je zaměstnání a společenská rehabilitace lidí s psychosociálními problémy. Pro naplnění tohoto cíle má KoiSPE kancelář poskytující zaměstnanecké a profesní poradenství, které pomáhá lidem s psychosociálními potížemi získat a udržet si placené zaměstnání na otevřeném trhu práce. Družstvo navíc provozuje úklidovou službu, kavárnu a obchodní služby – což jsou činnosti přispívající k tvorbě udržitelných pracovních míst pro občany, kteří jsou vyloučeni z otevřeného trhu práce.

<http://koispediadromes.gr>

Přečtěte si o tom!

Shedia je jediný řecký pouliční časopis a patří do sítě International Network of Street Papers (INSP). Na ulicích Athén a Soluně jej od února 2013 distribuují bezdomovci

a nezaměstnaní občané, a díky tomu mají možnost získat malý příjem a postupně zlepšit své životní podmínky. Shedia také podporuje reintegraci nejchudších občanů organizováním činností a akcí, jako je místní fotbalový tým, hodiny umění a divadla, sociální výlety po Athénách („neviditelné výlety“) a mnoho dalšího. ■

<http://www.shedia.gr/>

PROJEKT

Zapojení mladých lidí do zlepšení veřejné dopravy

**INVESTICE CELKEM:
224 900 EUR**

**INVESTICE EU:
191 200 EUR**

**Časopis *Panorama*
vyzpovídal
koordinátora
projektu
BAYinTRAP
Jaceka
Piotrowského o
zapojení mladých
občanů do evropské
dopravní politiky.**

Po celé Evropě členské státy hledají lepší způsoby, jak vytvořit čisté a účinné městské dopravní systémy. Příliš často se pozornost zaměřuje na technologie a infrastrukturu, ale projekt BAYinTRAP se rozhodl vyzkoušet jiný přístup: aktivně zapojovat mladé občany do rozvoje udržitelné městské dopravní politiky.

„S vědomím, že zapojení mladí lidé se mohou stát důležitými šířiteli myšlenky udržitelné dopravy, se náš projekt snažil vytěžit z jejich kreativity, entuziasmu a schopnosti dívat se na věci nově a využít toho při řešení výzev, jako je bezpečnost silničního provozu, dostupnost a řízení dopravy ve městě,“ vysvětluje Jacek Piotrowski.

Výsledkem je lekce v participativní demokracii – projekt, který svedl dohromady mladé lidi a veřejné činitele z Polska, Německa a Litvy s cílem znovu otevřít staré problémy a najít nové přístupy k čistší dopravě ve městech.

Od nápadu k realizaci

Projekt vznikl na základě inspirace dřívější celoevropskou iniciativou o veřejné dopravě (iniciativa CIVITAS, www.civitas.eu). Po účasti v tomto projektu chtěl Jacek Piotrowski a jeho kolegové

z agentury SAPIK (Samorządowa Agencja Promocji i Kultury) ve městě Nový Štětín vyzkoušet něco podobného – i když v menší míře – ve svém městě.

S podporou místních dopravních orgánů oslovili prostřednictvím Jihobaltského programu přeshraniční spolupráce (2007–2013) Evropskou komisi. Město společně s německým Greifswaldem a litevskou Klaipėdou – které se také aktivně zajímají o udržitelnou dopravu – obdrželo podporu od Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR).

Během úvodního setkání zástupců agentury SAPIK, partnerů konsorcia ATI erc gGmbH, Technologického centra pro Přední Pomořansko a Úřadu pro veřejnou dopravu města Klaipėda se zrodil nápad uspořádat letní tábor.

Táboření

Bylo dohodnuto, že každé město uspořádá letní tábor a přivítá skupiny z ostatních dvou měst. „Cítili jsme, že odesláním studentů například z Greifswaldu do Nového Štětína můžeme přinést nové pohledy a nové nápady,“ říká Jacek Piotrowski. Dodává však, že účastníkům by možná pomohlo, kdyby na začátku dostali více podrobných informací o veřejné dopravě, aby jejich postřehy během činností v táboře byly cílenější.

Každé město vytvořilo vlastní soutěž a kritéria pro výběr účastníků. Kandidáti byli požádáni, aby navrhli vylepšení mobility ve svém městě. Kromě účasti v projektu BAYinTRAP dostalo 60 výherců ve věku 16 až 19 let také ceny, například průkazku na veřejnou dopravu či lístky do kina.

Na začátku se účastníci seznámili s problematikou veřejné dopravy prostřednictvím prezentací a urbanistických výletů, při nichž se museli veřejnou dopravou dostat z jednoho místa

ve městě na druhé. Například v Novém Štětíně používali k nalezení cesty chytré telefony, v Klaipėdė to byl geocaching a v Greifswaldu plánovali trasy podle psaných pokynů.

Rovnou těm nahoře

Dále účastníci diskutovali o pozitivních a negativních aspektech veřejné dopravy na základě svých původních komentářů. „Každá skupina byla vyzbrojena seznamem hlavních problémů a navrhla možná zlepšení,“ vysvětluje Jacek Piotrowski. „Potom účastníci svá zjištění osobně předložili místním politikům, veřejným správám a dalším aktérům.“

Jacek Piotrowski říká, že si studenti sami rozhodli, jak svá doporučení prezentovat: v Novém Štětíně si připravili powerpointovou prezentaci, kdežto v Klaipėdė rozebírali každé doporučení individuálně.

Tábory také nabídly vzdělávací činnosti tématicky zaměřené na udržitelnou mobilitu, bezpečnost silničního provozu a občanství. „Účastníci se dozvídali o osvědčených postupech a vyplňovali registry osvědčených postupů,“ dodává Jacek Piotrowski. „Pokud si všimli něčeho, co stálo za to v jejich městě zavést, poznamenali si podrobnosti, aby mohli domů přivést pozitivní zkušenosti.“

Pozitivní kroky

V důsledku toho byly v Novém Štětíně a Klaipėdė prezentované nápady přímo zakomponovány do dopravní politiky každého z měst. Jacek Piotrowski poznamenává, že by bylo prospěšné, kdyby organizátoři projektu předtím přiměli pracovníky městské samosprávy zapojit se do projektu dříve, než účastníci předložili své nápady. „Vzhledem k tomu, že úřady v Novém Štětíně byly nadšené a příznivě nakloněné, předpokládali jsme, že tomu tak bude i jinde. Bohužel se tak nestalo – pomohlo by, kdyby se všichni zapojili již ve fázi plánování projektu.“

Nicméně i když úřady v Greifswaldu nebyly tak nadšené, jako přímý důsledek návrhu jednoho studenta později provozovatel veřejné dopravy v Novém Štětíně vyvinul mobilní aplikaci, která v reálném čase poskytuje informace o příjezdu autobusu na danou zastávku.

K dalším doporučením pro budoucí diskusi patří více autobusových linek, mapy měst na autobusových zastávkách, pruhy pro cyklisty v parcích, lepší přístup do autobusů pro invalidní vozíky a kočárky, vylepšené přejezdy pro cyklisty, různé platební metody pro pronájem kol, přístřeší a lavičky na zastávkách veřejné dopravy a další.

Mnohé získané poznatky budou začleněny do plánování budoucí podoby regionální dopravy. Úředníci z oblasti dopravní politiky si například uvědomili, že je obtížné změnit postoje a chování bez přímého zapojení veřejnosti do rozvoje politiky. „Ale možná tím nejdůležitějším výsledkem bylo potvrzení důležitosti přímé demokracie a intenzivní uspokojení, které pociťovali mladí lidé díky aktivnímu zapojení do místní samosprávy. Takový výsledek lze snadno opakovat v řadě dalších projektů, odvětví a regionů,“ uvádí na závěr Jacek Piotrowski. ■

DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/poland/bayintrap-engaging-youth-and-changing-public-transportation

PROJEKT

Centrum excelence přitahuje vynikající pracovníky

**CELKOVÉ NÁKLADY NA
FÁZI 1:
25 000 000 LIBER
(32 406 250 EUR)**

**PŘÍSPĚVEK EU:
9 000 000 LIBER
(11 666 250 EUR)**

National Composites Centre se nachází v jednom z nejnovějších vědeckých parků ve Spojeném království a je střediskem špičkového výzkumu a technologií v oblasti kompozitních materiálů, kterými se zabývají některé z nejinnovativnějších firem na světě.

National Composites Centre (NCC) je účelové zařízení pro výzkum a vývoj, které bylo otevřeno v roce 2011 a jež spolufinancuje Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR). NCC dává dohromady dynamické firmy a nejlepší vědecké, akademické a komerční odborníky s cílem vyvíjet technologie na podporu navrhování a výroby kompozitních produktů a plně využívat příležitosti v tomto odvětví ve Spojeném království i v jiných zemích. Více než většina jeho členů pochází ze zemí mimo Spojené království.

Pokročilé kompozity jsou lehké, výkonné materiály, díky nimž se mění podoba a výroba široké škály produktů v leteckém a automobilovém průmyslu, ale také v námořních a obnovitelných technologiích, sportu a volnočasových činnostech. Snížením hmotnosti produktů lze dosáhnout významného omezení výrobních nákladů a emisí uhlíku a vznikají tak obrovské obchodní příležitosti a technologické výhody.

Jak významné je být v centru takového špičkového výzkumu a vývoje, jen vyzdvihuje současné členstvo NCC – patří sem přední hráči na trhu jako Airbus Group, GE, Rolls-Royce, GKN Aerospace, BAE Systems, Shell, Vestas a 3M a také malé a střední podniky. Centrum svým členům poskytuje možnost rozvíjet, adaptovat, rozšiřovat a validovat nové a současné procesy a technologie a zároveň jim umožňuje těžit ze spolupráce s dalšími předními výrobci a dodavateli vybavení.

Startovací plocha

NCC je také součástí strategické iniciativy High Value Manufacturing Catapult, která obsahuje sedm technologických a inovačních center, působících jako katalyzátor pro revitalizaci výrobního průmyslu Spojeného království. Program poskytuje vědcům, inženýrům a podnikatelům přístup ke zdroji odborných znalostí a zkušeností v rámci akademické obce, výzkumu, průmyslu a státní správy. Urychlením cesty nových konceptů do komerční reality tento program překlenuje mezeru mezi časnou fází inovací a průmyslovou výrobou.

Centrum NCC – které se pyšní střešními solárními fotovoltaickými panely, sloužícími k napájení celého zařízení a kompenzaci uhlíkových emisí – je široce uznáváno za mezinárodního lídra v oblasti kompozitů, který napomáhá tomu, aby bylo odvětví kompozitů hospodářsky konkurenceschopnější a environmentálně zodpovědnější. V roce 2014 byla budova rozšířena na dvojnásobek, aby pojala velkoobjemovou výrobní buňku (s ohledem na potřeby automobilového průmyslu), školicí zařízení a nejrůznější menší vybavení pro potřeby MSP.

NCC vytvořilo přímo asi 200 pracovních míst a očekává, že během několika dalších let toto číslo výrazně vzroste. A co je možná pozoruhodnější, vyvíjí řadu vysoce výkonných, nákladově efektivních inovativních produktů, které přispějí k tvorbě budoucího evropského bohatství. ■

DALŠÍ INFORMACE
<http://nccuk.com>

PROJEKT

Pozitivní odezva na pasivní bydlení

**INVESTICE CELKEM:
3779000 EUR**

**INVESTICE EU:
377 900 EUR**

Díky využití inovativních environmentálních technologií nyní společnost Weissenseer, zabývající se dřevostavbami, produkuje vysoce kvalitní pasivní domy – ve vysoce kvalitním pasivním domu.

Společnost Weissenseer Holz-System-Bau GmbH se sídlem v rakouském Greifenburgu, původně tradiční tesařská firma, se začala specializovat na výrobu stylových dřevěných pasivních domů. Výroba těchto ekologicky vstřícných budov nyní tvoří téměř 90 % činnosti firmy.

Společnost musela nejprve pro své nové produktové portfolio vytvořit originální výrobní proces. Zajistil to projekt „Nejmenší továrna na světě“. V jeho rámci vznikla úplně nová výrobní linka schopná vyrábět v souladu s přísnými normami pro pasivní bydlení, která proces konstrukce také zmodernizovala a zautomatizovala.

Norma pro pasivní bydlení pro střední Evropu mimo jiných kritérií vyžaduje, aby konečná budova byla navržena tak, že její celková spotřeba primární energie nebude přesahovat 120 kWh/m² za rok.

Projekt v letech 2008 a 2009 částečně financovala Evropská unie z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) prostřednictvím operačního programu „Kärnten“. Díky tomuto projektu se doba potřebná k výrobě pasivního domu ve společnosti Weissenseer, od počátečního dodání surovin až po konečnou expedici komponentů zákazníkovi, radikálně snížila z průměrných 20 pracovních dní na pouhé dva až čtyři dny!

Významné zvýšení produktivity je důsledkem vypracování vysoce efektivního výrobního řetězce, který je z velké části automatizovaný a optimalizovaný s ohledem na různá časová

a prostorová kritéria. „Nejmenší továrna na světě“ má nyní kapacitu ročně vyrábět celkem 150 až 170 standardních pasivních domů.

Lídr v oblasti ekologie

Kromě zajištění efektivní výroby je sama nejmenší továrna na světě také pasivním domem. Potřebuje jen velmi málo dodatečného vytápění, protože teplo, které generují stroje, stačí na vytopení továrny. Kromě toho asi šestinu budovy tvoří kanceláře včetně rekreačních prostor a kafeterie. Díky optimalizované stavební konstrukci s vnitřními zdroji vytápění a velkými skleněnými okny odpovídá normám pasivních domů i kancelářská budova.

Nová továrna nyní slouží jako „předváděcí dům“ pro řadu užitkových budov, které společnost Weissenseer hodlá vyrábět v blízké budoucnosti. Patří sem kancelářské a komerční budovy, školy a další veřejné budovy.

Kromě vítaného řetězového efektu pro hospodářství Korutan již projekt ve firmě umožnil vznik několika nových pracovních míst. ■

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.weissenseer.com/en/home/>

PROJEKT

Lepší vyhlídky pro jednu maďarskou firmu!

**INVESTICE CELKEM:
2 163 400 EUR**

**INVESTICE EU:
1 005 200 EUR**

Maďarská společnost IBV Hungária Kft., zabývající se výrobou světel a zpracováním plastů, díky financování z Evropského fondu pro regionální rozvoj výrazně rozšířila svou výrobní základnu, vytvořila 50 pracovních míst a přispěla ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu.

V letech 2012 a 2013 projekt podpořil výstavbu skladu o ploše 5659 m² a dílny na montáž nástrojů o ploše 965 m² v ústředí společnosti v maďarské obci Kiskunfélegyháza v Báčsko-malokumánská župě. Toto rozšíření prostor závodu nejenže přispělo k ochraně současných 436 pracovních míst, ale dokonce umožnilo vytvořit 49 dalších. Investice přinesla užitek i okolnímu regionu.

Kromě výstavby dvou nových budov bylo vystavěno více než 4,6 km pozemních komunikací, aby mohla přeprava surovin i hotových produktů do závodu a z něho probíhat hladce. Kromě toho kolem dvou nových budov vyrostlo oplocení v délce 485 metrů a byl vybudován nový rezervoár na vodu v souladu s protipožárními bezpečnostními předpisy.

Větší prostor, nižší náklady

Nové budovy nyní poskytují moderní výrobní prostory pro předběžnou a finální montáž, expedici a skladování hotových výrobků. Výstavba budov uvolnila prostor pro nové výrobní zařízení. A co je důležité, nový sklad přispěl k urychlení toku materiálů, což firmě umožnilo výrazně rozšířit produktovou řadu. A díky projektu se také snížila cena za výrobu.

Další skladovací kapacita byla nutná k tomu, aby bylo možné udržet a zvýšit konkurenceschopnost společnosti, protože na ni dopadly důsledky finanční krize a nové výzvy na trhu. Rozšíření bylo nezbytné i proto, aby podnik mohl diverzifikovat svou produktovou nabídku.

„Společnosti IBV se podařilo investovat do rozšíření mnohem rychleji, než kdyby využila jiných zdrojů financování,“ konstatuje Krisztina Ráczová, finanční ředitelka firmy. „Investice zajišťuje firmě lepší pozici, a ještě lepší jejím zaměstnancům.“

I přes značné nároky byl projekt dokončen během pouhých 18 měsíců bez jakýchkoli výrazných komplikací. Evropská unie poskytla projektu financování z operačního programu EFRR „Jižní Velká nížina“.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.ibv.hu/>
www.kwf.at

Podpora inovací a technologií na poli

PROJEKT

Sít Agripir vznikla v reakci na rostoucí obavy o schopnost tradičního odvětví náhorního hospodaření v regionu francouzských a španělských Pyrenejí zachovat si konkurenceschopnost na zemědělských trzích.

**INVESTICE CELKEM:
958 500 EUR**

**INVESTICE EU:
640 600 EUR**

Projekt byl financován z operačního programu „Francie–Španělsko–Andorra“ pro programové období 2007 až 2013. V roce 2012 začal hledat inovativní řešení některých problémů, které zakoušejí zemědělci v horách na obou stranách francouzsko-španělské hranice. Nejprve byla vytvořena síť Agripir, do níž se zapojilo 150 organizací a více než 300 lidí z odvětví zemědělství, výzkumných institucí, MSP zaměřených na špičkové technologie a agentur pro místní rozvoj.

Podniky z odvětví IT, elektroniky a zkoumání vesmíru spolupracovaly s výzkumnými pracovníky, klastry a rozvojovými agenturami s cílem najít praktická opatření, která by mohla změnit přístup k náhornímu hospodaření v Pyreneích. Hlavním cílem bylo dát dohromady zdroje a financování z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), aby bylo možné identifikovat a podpořit projekty v oblasti výzkumu a vývoje se skutečným ekonomickým potenciálem.

Sít Agripir vedla tři roky trvající iniciativu a nakonec se zaměřila na pět různých inovačních projektů s cílem posunout své ambice dále. Do konce roku 2015 projekty dokončily fázi výzkumu a vývoje a připravovaly uvedení produktů, procesů a služeb na trh.

Hvězdná pětka

Projekt E-PASTO vyvinul prototyp geolokačního zařízení, které zemědělcům umožňuje lokalizovat a řídit stáda pasoucí se na vysoce položených letních pastvinách. Dobytek má supermoderní obojky ukrývající účinné zařízení, které zemědělcům umožňuje sledovat polohu a potravní návyky zvířat, definovat bezpečnostní zóny a předcházet krádežím. Nízkofrekvenční komunikační síť může pracovat autonomně šest až devět měsíců, udávat polohu každých 60 až 90 minut a upozorňovat zemědělce přímo prostřednictvím chytrého telefonu, tabletu nebo počítače, když dojde k narušení zabezpečení.

Jak název napovídá, iniciativa COWMON také pracuje na systému trvalého střežení hospodářských zvířat potulujících se po rozlehlých a vzdálených náhorních oblastech. Jejím cílem je vyvinout koncový produkt, který bude ekonomicky úsporný a soběstačný z hlediska využívání energie.

Podobně i projekt HY-POWERBOX má za cíl pomoci zemědělcům zajistit soběstačnost, pokud jde o energii, kterou potřebují k provádění svých každodenních úkolů na obtížně přístupných místech.

Cílem projektu LIVE-PRE-LIFE je vytvořit komplexní systém, který v horských oblastech dokáže zlepšit soužití velkých predátorů a hospodářských zvířat. Konečný balíček bude obsahovat systémy pro ohrazení zvířat, včasnou detekci útoků predátorů a jejich aktivní exkluzi.

A konečně projekt MASTECH vyvíjí systém zahrnující nukleární magnetickou rezonanci a termografii pro včasnou detekci mastitidy u ovcí, koz a skotu.

V průběhu projektu tým Agripir také uspořádal festival na horských pastvinách, jehož se zúčastnilo asi 600 návštěvníků včetně turistů a zástupců oboru, kteří se mohli seznámit se sítí a počátečními výsledky projektu. K dalším akcím patřila konference o vlčích, workshopy za účelem vytváření sítí a setkání u kulatého stolu o budoucích výzvách hospodaření na horách, které díky síti Agripir již nečelí tak náročné situaci.

Poslední vyznamenání obdržel projekt v létě 2015, kdy byl vybrán jako finalista cen RegioStars v kategorii „Inteligentní růst – rozvoj potenciálu MSP pro digitální hospodářství“.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.agripir.com/fr/>

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

2. ZÁŘÍ

Krakov (PL)

Konference o investičním plánu

25. ZÁŘÍ – 1. ŘÍJNA

Izola (SI)

Strategie EU pro alpský region (EUSALP)

10.–13. ŘÍJNA

Brusel (BE)

Evropský týden regionů a měst (vč. slavnostního udílení cen RegioStars)

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy
#ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
@CorinaCretuEU

Více informací o těchto událostech lze nalézt na stránkách Info regio v oddílu Agenda:
http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/newsroom/events/

■ Úřad pro publikace

Evropská komise,
Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku
Komunikace – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brusel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu